

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT
Smer športno treniranje

ANALIZA ORGANIZACIJSKE IN STROKOVNE DEJAVNOSTI
KOŠARKARSKIH DRUŠTEV V SLOVENIJI
DIPLOMSKO DELO

Mentor:

izr. prof. dr. Frane Erčulj

Recenzent:

izr. prof. dr. Brane Dežman

Konzultant:

asist. dr. Goran Vučkovič

Avtor:

Kristijan Ilijevec

Ljubljana 2007

ZAHVALA

Za kritične pripombe, nasvete in ostalo pomoč pri izdelavi naloge se iskreno zahvaljujem mentorju izr. prof dr. Franetu Erčulju.

Za vso pomoč in podporo v času študija se zahvaljujem družini, Jerneji ter vsem ostalim, ki so mi stali ob strani.

KAZALO VSEBINE

IZVLEČEK	4
1. UVOD	5
2. PREDMET IN PROBLEM	7
2.1. ORGANIZACIJSKI MODEL KOŠARKE V SLOVENIJI.....	7
2.1.1. NOSILCI MNOŽIČNE KOŠARKE.....	7
2.1.1.1. OSNOVNE ŠOLE.....	8
2.1.1.2. SREDNJE IN VISOKE ŠOLE (FAKULTETE).....	8
2.1.1.3. REKREACIJSKA DRUŠTVA.....	9
2.1.2. NOSILCI KAKOVOSTNE KOŠARKE.....	9
2.1.2.1. KOŠARKARSKA DRUŠTVA.....	9
2.1.2.2. KOŠARKARSKA DRUŠTVA NOSILCI VRHUNSKE KOŠARKE.....	10
2.1.2.3. KOŠARKARSKA DRUŠTVA NOSILCI KAKOVOSTNE KOŠARKE (POTENCIALNI NOSILCI VRHUNSKE KOŠARKE).....	12
2.1.2.4. KOŠARKARSKA DRUŠTVA NOSILCI TEKMOVALNE KOŠARKE..	13
2.1.3. DRUGI NOSILCI.....	13
2.1.3.1. KOŠARKARSKA ZVEZA SLOVENIJE.....	13
2.1.3.2. ŠPORTNE AGENCIJE IN ZAVODI.....	17
2.1.3.3. ZASEBNIKI Z USTREZNO LICENCO.....	17
2.1.3.5. FAKULTETA ZA ŠPORT – INŠTITUT ZA ŠPORT.....	17
3. NAMEN DELA	19
4. CILJI PROUČEVANJA	20
5. METODE DELA	21
5.1. VZOREC MERJENCEV.....	21
5.2. VZOREC SPREMENLJIVK.....	21
5.3. ORGANIZACIJA ZBIRANJA PODATKOV.....	22
5.4. METODE OBDELAVE PODATKOV.....	22
6. EMPIRIČNI PODATKI Z RAZPRAVO	23
6.1. ANALIZA IN PRIMERJAVA ORGANIZACIJSKE IN STROKOVNE DEJAVNOSTI DRUŠTEV.....	23
6.1.1. KADROVSKI VIDIK DELOVANJA SLOVENSКИH KOŠARKARSKИH DRUŠTEV.....	23
6.1.2. FINANČNI VIDIK DELOVANJA SLOVENSКИH KOŠARKARSKИH DRUŠTEV.....	28
6.1.3. ORGANIZACIJSKE ZNAČILNOSTI DELOVANJA DRUŠTEV.....	35
6.1.4. STROKOVNA ORGANIZIRANOST DRUŠTEV.....	40
6.1.4.1. STROKOVNA ORGANIZIRANOST MLAJŠИH SELEKCIJ.....	40
6.1.4.2. STROKOVNA ORGANIZIRANOST ČLANSКИH MOŠTEV.....	52
6.1.5. ODNOS IN OCENA DRUŠTEV O DELOVANJU STROKOVNIH INSTITUCIJ.....	67
7. ZAKLJUČEK	77
8. LITERATURA	81

Ključne besede: Košarkarska društva, organiziranost, Smernice razvoja košarke v Sloveniji, nosilci košarke.

ANALIZA ORGANIZACIJSKE IN STROKOVNE DEJAVNOSTI KOŠARKARSKIH DRUŠTEV V SLOVENIJI

Fakulteta za šport
Univerza v Ljubljani

Kristijan Iljavec

strani: 82

tabele: 32

grafični prikazi: 2

literatura: 11

IZVLEČEK

Namen diplomske naloge je bil primerjati organiziranost društev ter njihovo oceno delovanja KZS in nekaterih njenih organov, glede na rang tekmovanja v katerem je nastopala njihova članska ekipa v sezoni 2003/2004 (1.A., 1.B in 2. SKL) ter glede na nosilce vrhunske, kakovostne in tekmovalne košarke (kot to določajo Smernice razvoja košarke v Sloveniji).

Podatke smo pridobili s pomočjo anketnega vprašalnika, ki je obsegal 208 vprašanj, ki so ga društva prejela po klasični in elektronski pošti. V raziskavi je sodelovalo 26 od 45 košarkarskih društev (klubov), ki so s svojimi prvimi (članskimi) moškimi ekipami v sezoni 2003/2004 nastopala v 1.A., 1.B in 2. SKL.

Ugotovili smo, da mnoga slovenska košarkarska društva niso sposobna izpolnjevati obveznosti, ki jim jih nalagajo »Smernice razvoja košarke v Sloveniji«. Velika večina društev se ubada s finančnimi težavami, ki so najpogosteje povod za druge težave. Ugotavljamo tudi, da društva zaradi kratkoročno zastavljenih ciljev, preveč zapostavljajo razvoj domačih mladih igralcev, so pa dokaj zadovoljna z delovanjem KZS in njenih organov in še bolj z delom Fakultete za šport in Inštituta za šport.

1. UVOD

Košarka sodi med najbolj popularne športe v Sloveniji z dolgo in uspešno tradicijo. Njeni začetki segajo v obdobje pred drugo svetovno vojno (Pavlovič, 2000). Njena popularnost je bila na vrhuncu v osemdesetih in devetdesetih letih prejšnjega stoletja in v prvih letih novega tisočletja, ko je predvsem KK Olimpija izvrstno igrala v evropskih tekmovanjih in leta 1994 celo osvojila Evropski pokal ter leta 1997 na zaključnem turnirju v Rimu osvojila 3. mesto v EL. Zelo uspešna so v evropskih tekmovanjih nastopala še nekatera druga slovenska moštva, predvsem KK Pivovarna Laško (četrto finale evropski pokal 1999, polfinale Koračev pokal 2002) ter KK Krka (četrto finale Suproliga 2001, 2. mesto Suproliga 2003). Dobre rezultate je v tem obdobju dosegala tudi reprezentanca. Najprej jugoslovanska, v kateri smo imeli Slovenci kar nekaj zvenečih imen ter kasneje tudi slovenska. Še posebej pa je potrebno poudariti uspehe reprezentance v mlajših starostnih kategorijah. Predvsem reprezentanca mlajših članov, ki je na EP leta 2000 in 2004 osvojila naslov evropskih prvakov. Leta 1998 je osvojila 2. leta 2006 pa 3. mesto. Ne smemo pa pozabiti še 3. mesta mladincev na EP 2002.

V zadnjih letih igra veliko slovenskih igralcev v tujini, v največjih evropskih klubih, kjer so tudi nosilci igre. Trenutno pa igra v ligi NBA kar 6 Slovencev.

Vsi ti rezultati v športni panogi, ki zahteva velika denarna sredstva in so bili doseženi v relativno skromnih pogojih v primerjavi s tujimi klubi, ki so igrali na primerljivem nivoju pa seveda niso naključni. So predvsem rezultat dolgoletnega načrtnega in strokovnega dela z mladimi igralci v društvih.

V zadnjih letih je zaznati negativi trend v razvoju košarke pri nas, ki se kaže tudi v slabših rezultatih, ki so predvsem posledica spremenjenih pogojev v katerih delujejo društva in slabšega finančnega položaja društev (Erčulj, 2005). Naša najuspešnejša košarkarska društva se ubadajo z velikimi finančnimi težavami. Mnoga društva z bogato in uspešno tradicijo so doživela celo finančni zlom. Vse večja komercializacija košarke, aktualna družbeno-politična nenaklonjenost, vedno manjše število otrok ter še nekateri drugi dejavniki močno vplivajo na stanje košarke v Sloveniji in zavirajo njen razvoj. Kakovost in uspešnost strokovnega dela je seveda precej odvisna od omenjenih dejavnikov, zato lahko že opazamo nižjo raven strokovnega dela,

predvsem v mlajših starostnih kategorijah (Erčulj, Dežman 2005). Pogosto sponzorji zahtevajo rezultate članskih ekip. Uprave so tako prisiljene večino sredstev nameniti prav njim, največkrat pa zmanjka za mlajše, ki predstavljajo prihodnost kluba. V prihodnosti je potrebno poskrbeti za čim širšo bazo otrok, katere bodo učili in vodili strokovno usposobljeni trenerji in tako zagotoviti najboljše možne pogoje za produciranje novih vrhunskih košarkarjev v svetovnem merilu.

Ne glede na kakovost in tekmovalno uspešnost pa se slovenski klubi v marsičem težko primerjajo z najboljšimi evropskimi. Pri tem imamo v mislih predvsem organizacijske in finančne značilnosti.

Organizacijsko-upravno in strokovno delovanje slovenskih košarkarskih društev oz. klubov je verjetno dokaj specifično glede na delovanje društev v nekaterih drugih ekipnih športnih igrah pri nas. Poleg tega se razlike pojavljajo tudi med košarkarskimi društvi, še posebej, če vemo da se ta precej razlikujejo po velikosti, finančnih zmožnostih in seveda tekmovalni uspešnosti oz. tekmujejo na različnih kakovostnih ravneh (Erčulj, Doupona, 2006).

2. PREDMET IN PROBLEM

Kljub dobrim rezultatom, ki smo jih dosegli po osamosvojitvi, se z doseženim ne smemo zadovoljiti. Košarka se po vsej Evropi zelo hitro razvija, kar dokazuje vedno večje število evropskih igralcev v NBA. Ker bo konkurenca vedno hujša, bo moral biti razvoj košarke pri nas še bolj usmerjen v kakovost na organizacijski in strokovni ravni. To še posebno velja za tiste nosilce košarke, ki so neposredno odgovorni za kakovostni razvoj slovenske košarke (društva nosilci vrhunske in kakovostne košarke ter Košarkarska zveza Slovenije) (Dežman in drugi, 2003). Da bi slovenska košarkarska društva lažje sledila razvoju evropske košarke je KZS leta 2003 sprejela dokument »Smernice razvoja slovenske košarke«, ki so ga sestavili Dežman in drugi. Ta dokument podrobneje določa vloge in odgovornost klubov in drugih institucij, ki so neposredno povezane s slovensko košarko in njenim razvojem.

2.1. ORGANIZACIJSKI MODEL KOŠARKE V SLOVENIJI

Dežman in drugi (2003) so v organizacijskem modelu košarke v Sloveniji razdelili nosilce košarke na nosilce množične ter kakovostne moške in ženske košarke. Prvi se ukvarjajo s košarko v šolah in rekreacijsko košarko, drugi pa s kakovostno in vrhunsko košarko. Med seboj so tesno povezani.

2.1.1. NOSILCI MNOŽIČNE KOŠARKE

Šolska športna vzgoja in šolski šport je v Sloveniji pod nadzorom Ministrstva za šolstvo in šport. Šolska športna tekmovanja vodi na državni ravni Odbor za šolska športna tekmovanja pri Zavodu za šport RS v sodelovanju z nacionalnimi panožnimi športnimi zvezami. Na lokalni in državni ravni pa pomagajo organizirati tekmovanja različni organizatorji.

2.1.1.1. OSNOVNE ŠOLE

Po novi šolski zakonodaji za devetletne osnovne šole je celotno osnovnošolsko obdobje razdeljeno na tri dele (triletja). Ta ustrezajo trem razvojnim obdobjem učencev in učenk: obdobje od 6. do 9. leta (1., 2. in 3. razred), obdobje od 9. do 12. leta (4., 5. in 6. razred) in obdobje od 13. do 15 leta (7., 8. in 9. razred). Vsako obdobje ima svoje specifičnosti. V učnem načrtu za športno vzgojo so tem specifičnostim prilagojeni operativni cilji ter praktične in teoretične vsebine. Med temi vsebinami imajo pomembno vlogo različne gibalne naloge in igre z žogo. Med njimi ima pomembno vlogo tudi košarka. V prvem triletju je poudarek na motoriki z žogo, v drugem na malih športnih igrah (mali košarki), v tretjem pa na velikih športnih igrah (tudi košarki).

V interesnih športno-vzgojnih dejavnostih (košarkarskih krožkih ŠŠD) trenirajo košarko tisti učenci in učenke, ki si to želijo. Med njimi so tudi košarkarsko nadarjeni otroci. Pri vodenju košarkarskih krožkov in treniranju posameznih moštev, pomagajo pedagogom športne vzgoje trenerji iz košarkarskih društev ali zasebniki (v okviru njihovih košarkarskih šol), pri organizaciji tekmovanj pa Komisija za šolsko košarko KZS, Tekmovalna komisija Zavoda ŠKL, športne agencije in drugi.

Po dosedanjih izkušnjah sodeč, daje medsebojno sodelovanje med osnovnimi šolami in košarkarskimi društvi najboljše rezultate pri iskanju in treniranju mladih košarkarjev in košarkaric.

2.1.1.2. SREDNJE IN VISOKE ŠOLE (FAKULTETE)

Na teh šolah se ukvarjajo s košarko pri pouku športne vzgoje in v košarkarskih krožkih njihovih športnih društev. V slednjih naj bi trenirali predvsem tisti igralci in igralke, ki se niso uvrstili v moštva košarkarskih društev. Organizacijo njihovih tekmovanj izvajajo: Odbor za šolska športna tekmovanja pri Zavodu za šport RS, Tekmovalna komisija Zavoda ŠKL, Slovenska univerzitetna športna zveza (SUSA) in drugi.

2.1.1.3. REKREACIJSKA DRUŠTVA

Za razvoj športne rekreacije v Sloveniji skrbita Športna unija Slovenije in Odbor športa za vse pri OKS. Pri organizaciji rekreativnih košarkarskih tekmovanj jim pomagajo in bodo pomagale športne agencije in drugi.

Pomembno promocijsko in rekreativno vrednost ima tudi ulična košarka. V Sloveniji jo vsako leto organizirano igra prek 2000 moštev. Za razvoj ulične košarke skrbijo in bodo skrbeli športne agencije in zasebniki.

2.1.2. NOSILCI KAKOVOSTNE KOŠARKE

Za razvoj kakovostnega in vrhunškega športa v Sloveniji je zadolžen Olimpijski komite Slovenije – Zveza športni zvez. Za razvoj posamezne športne zvrsti pa športni klubi oz. društva in njihove nacionalne panožne zveze.

2.1.2.1. KOŠARKARSKA DRUŠTVA

Temeljni nosilci kakovostne košarke so moška in ženska košarkarska društva. Usmeritev delovanja teh društev mora biti dolgoročna. Taka usmeritev omogoča tudi stabilnost v doseganju kratkoročnih ciljev. Ti morajo postati stvarni, oziroma v skladu z možnostmi (še posebno to velja za članske ekipe). Tako naj bi košarkarska društva:

- Poskrbela za stabilen in stvarnim ciljem primeren dotok finančnih sredstev
- Zagotovila optimalne pogoje za redno treniranje in tekmovanje vsem kategorijam igralcev in igralk.
- Skrbela za razvoj kakovostne košarke na svojem območju
 - pomagala organizirati delo v košarkarskih krožkih osnovnih šol na svojem območju ali vodila košarkarsko šolo društva
 - pomagala pri organizaciji šolskih tekmovanj dečkov in deklic
 - izvajala sistematično (vsakoletno) usmerjanje nadarjenih otrok v košarko ter začetno, etapno in dopolnilno selekcioniranje igralcev in igralk vseh starostnih kategorij

- skrbela za iskanje in usposabljanje trenerskega, sodniškega in organizacijskega kadra in jim zagotovila ustrezen status
- aktivno sodelovala v organih in komisijah Košarkarske zveze Slovenije.

Glede na kakovost članske ekipe in drugih pogojev delovanja se košarkarska društva nosilci kakovostne košarke razvrščajo v tri kategorije:

- a) nosilci vrhunske košarke
- b) nosilci kakovostne košarke oz. potencialni nosilci vrhunske košarke
- c) nosilci tekmovalne košarke.

2.1.2.2. KOŠARKARSKA DRUŠTVA NOSILCI VRHUNSKE KOŠARKE

Vrhunski šport

» Vrhunski šport je priprava in tekmovanje športnikov, ki imajo status svetovnega, mednarodnega in perspektivnega razreda«. (Nacionalni program športa v Republiki Sloveniji, maj 2000).

Košarkarska društva, ki so nosilci vrhunske košarke nastopajo v mednarodnih tekmovanjih, kamor se uvrstijo na podlagi doseženih rezultatov v državnem prvenstvu. So neposredno odgovorni za razvoj kakovosti slovenske košarke in razvoj najperspektivnejših igralcev in igralk.

Ti klubi oz. društva naj bi:

- imeli B moštvo vključeno v republiško tekmovanje in ali imeli svoje zelo nadarjene, vendar še neoblikovane igralce ali igralko v drugih društvih, v katerih se bodo igralsko kalili
- imeli registrirano dvorano za redno treniranje in igranje tekem
- imeli vsaj tri profesionalne trenerje (eden od njih bi moral skrbeti izključno za delo z mlajšimi kategorijami), profesionalnega direktorja (menedžerja), sekretarja in fizioterapevta

- bili sposobni (organizacijsko) zagotoviti bivanje, šolanje in redno treniranje najperspektivnejšim in najkakovostnejšim igralcem oz. igralkam iz drugih krajev Slovenije in tujine
- omogočili najmanj deset krat tedensko treniranje pionirskemu, kadetskemu, mladinskemu in članskemu moštvu
- opravili vse obveznosti do perspektivnih in kategoriziranih igralcev, ki jih bo določil strokovni svet KZS
- bila sposobna pokriti vse finančne obvezni do igralcev, strokovnih in drugih delavcev v društvu.

2.1.2.3. KOŠARKARSKA DRUŠTVA NOSILCI KAKOVOSTNE KOŠARKE (POTENCIALNI NOSILCI VRHUNSKE KOŠARKE)

Kakovostni šport

»v kakovostni šport sodijo priprave in športna tekmovanja ekip in posameznikov, ki nimajo objektivnih strokovnih, organizacijskih in materialnih možnosti za vključitev v programe vrhunskega športa in ki jih program športne rekreacije ne zadovoljuje, so pa pomemben dejavnik razvoja športa. V program kakovostnega športa so vključeni registrirani športniki, člani nacionalnih panožnih zvez, ki nastopajo v uradnih tekmovalnih sistemih do naslova državnih prvakov.« (Nacionalni program športa v Republiki Sloveniji, maj 2000).

Klubi oz. društva nosilci kakovostne košarke oz. potencialne vrhunske košarke nastopajo v I. SKL (brez tistih iz prve kategorije, ki pa morajo nastopati tudi v državnem prvenstvu). So neposredno odgovorni za razvoj kakovosti slovenske košarke in razvoj perspektivnih igralcev in igralk.

Klubi oz. društva iz te kategorije naj bi:

- imeli vsaj dva profesionalna trenerja (enega za člansko moštvo, drugega za delo z mlajšimi kategorijami), profesionalnega sekretarja in honorarno zaposlenega fizioterapevta
- bili organizacijsko in gmotno sposobni zagotoviti bivanje, šolanje in redno treniranje perspektivnim igralcem iz drugih krajev Slovenije
- zagotovili najmanj osemkrat tedensko treniranje pionirskemu, kadetskemu, mladinskemu in članskemu moštvu
- opravili vse obveznosti do perspektivnih igralcev oziroma igralk, ki jih bo določil strokovni svet KZS
- aktivno sodelovali v strokovnih organih in komisijah KZS.

2.1.2.4. KOŠARKARSKA DRUŠTVA NOSILCI TEKMOVALNE KOŠARKE

Društva nosilci tekmovalne košarke nastopajo s članskimi ekipami v nižjih ligah. So posredno odgovorni za razvoj kakovosti slovenske košarke.

Ti klubi oz. društva naj bi:

- zagotovili najmanj štirikrat tedensko treniranje pionirskemu, kadetskemu, mladinskemu in članskemu moštvu
- opravili vse obveznosti do perspektivnih igralcev oziroma igralk, ki jih bo določil strokovni svet KZS.

Morala bi tudi tesno sodelovati z osnovnimi šolami.

2.1.3. DRUGI NOSILCI

2.1.3.1. KOŠARKARSKA ZVEZA SLOVENIJE

Košarkarska zveza je prostovoljna zveza društev in organizacij v Sloveniji, katerih osnovna dejavnost je športna igra košarka (8. člen Statuta KZS). Opravlja naloge, ki so skupnega pomena za košarkarska društva v Sloveniji in zastopa interese slovenske košarke v FIBA in drugih mednarodnih košarkarskih organizacijah.

Dejavnosti KZS so naslednje (<http://www.kzs-zveza.si/kzs/index.php?x=4&xy=4>):

- skrb za razvoj košarke in njeno promocijo,
- organiziranje in vodenje državnih prvenstev in vseh drugih tekmovanj,
- skrb za moške in ženske državne reprezentance ,
- organiziranje in strokovno izpopolnjevanje igralcev, trenerjev, sodnikov, tehničnih komisarjev in menedžerjev,
- skrb za založniško dejavnost, propagando in trženje,
- sodelovanje z drugimi podobnimi organizacijami, ki lahko prispevajo k razvoju košarke,

- organiziranje športnih prireditev, prodaja športnih pripomočkov in nudenje strokovnih uslug na vseh področjih košarkarskega športa v skladu z veljavno zakonodajo,
- skrb za mednarodno sodelovanje,
- spodbujanje razvoja košarkarskih okolij,
- sodelovanje v delu organov OKS-ZŠZ in državnih organov (Strokovni svet za šport, Fundacija za financiranje športnih organizacij in v drugih organih ter komisij) preko svojih imenovanih predstavnikov,
- sodelovanje v delu organov in komisij FIBA in drugih mednarodnih košarkarskih organizacijah prek svojih imenovanih predstavnikov,
- delovanje proti uporabi dopinga in postopkov, ki so prepovedani s strani MOK ali FIBA.

Za uspešno delovanje so na KZS potrebni vsaj naslednji profesionalni ali pogodbeni kadri:

- generalni sekretar,
- namestnik generalnega sekretarja
- vodja finančne službe,
- strokovni delavec – vodja državnih reprezentanc,
- poslovni sekretar,
- trije organizacijsko-strokovni delavci (za tekmovanja moških, žensk in mladih),
- tehnični asistent - ekonom,
- tajnica,
- strokovni delavec - trener – za moško in žensko košarko,
- strokovni delavec za marketing,
- strokovni delavec za informatiko.

Člani KZS so košarkarska društva, Združenje košarkarskih trenerjev Slovenije in Združenje košarkarskih sodnikov Slovenije.

Združenje košarkarskih trenerjev Slovenije (ZKTS) je prostovoljno združenje košarkarskih trenerjev Slovenije, ki se združujejo zaradi razvoja, izobraževanja in varovanja interesov na ekonomskem ter socialnem področju članov. Član Združenja lahko postane vsak košarkarski trener na področju Slovenije, ki ima trenersko licenco

ali opravlja delo trenerja oziroma pomožnega trenerja. V letošnjem letu je v ZKTS včlanjenih 342 košarkarskih trenerjev. Dejavnosti ZKTS so med drugim tudi :

- razvijanje strokovnosti in izpopolnjevanje trenerjev,
- licenciranje trenerjev,
- izdajanje strokovnega biltena,
- sodelovanje v organih KZS z namenom doseganja kvalitetnih in vrhunskih športnih dosežkov na področju košarke v Sloveniji in svetu.

Združenje košarkarskih sodnikov Slovenije (ZKSS) je prostovoljno združenje košarkarskih sodnikov, tehničnih komisarjev in pomožnih sodnikov. Osnovni cilj ZKSS, v katerega je trenutno včlanjenih okoli 300 košarkarskih sodnikov, tehničnih komisarjev in pomožnih sodnikov, je množičen in kakovosten razvoj sojenja v Sloveniji. Med dejavnostmi ZKSS so tudi naslednje :

- kadrovanje in selekcioniranje sodniškega kadra (sodnikov, tehničnih komisarjev in pomožnih sodnikov),
- sistemsko, kontinuirano in strokovno vzgajanje in izpopolnjevanje sodniškega kadra,
- rangiranje sodnikov in tehničnih komisarjev ter njihovo uvrščanje na posamezne liste,
- sodelovanje v organih KZS.

Med organe KZS sodita tudi Združenje moških klubov 1. A SKL in 1.B SKL. Na spletnih straneh KZS lahko zasledimo tudi naslednje pristojnosti in naloge združenj 1.A in 1.B SKL (<http://www.kzs-zveza.si/kzs/index.php?x=4&xy=4>):

- skrb za promocijo svojih lig, trženje oglasnih in TV pravic,
- sodelovanje pri pripravi propozicij in koledarja tekmovanj,
- sodelovanje pri pripravi tekmovalnih sistemov,
- sodelovanje pri pripravi registracijskega pravilnika,
- pripravljanje predlogov za pocenitev in popestritev izvedbe posameznih tekmovanj.

KZS ima tudi stalne in občasne komisije, ki jih ustanovi Izvršni odbor KZS. Ta tudi določi njihove naloge in imenuje njihove člane. Stalne komisije so (<http://www.kzs-zveza.si/kzs/index.php?x=4&xy=4>):

- registracijska komisija,
- komisija za pritožbe,
- tekmovalna komisija oz. komisarji,
- komisija za šolsko košarko.

2.1.3.2. ŠPORTNE AGENCIJE IN ZAVODI

Športne agencije in zavodi:

- organizirajo šolska in rekreativna tekmovanja,
- spodbujajo razvoj rekreativne košarke na svojem področju.

2.1.3.3. ZASEBNIKI Z USTREZNO LICENCO

Zasebniki z ustrezno licenco bodo lahko:

- organizirali in vodili košarkarske šole in košarkarske tabore,
- organizirali in vodili šolska tekmovanja ali tekmovanja društev mlajših kategorij,
- organizirali in vodili rekreativna tekmovanja.

Licenciranje zasebnikov za opravljanje teh dejavnosti bo moralo biti izvedeno skladno z določili Zakona o športu.

2.1.3.5. FAKULTETA ZA ŠPORT – INŠTITUT ZA ŠPORT

Naloge osrednjih slovenskih pedagoško-strokovno-raziskovalnih institucij s področja športa so:

- razvijanje stroke,
- šolanje pedagogov športne vzgoje in njihovo izpopolnjevanje,
- šolanje trenerjev košarke ,
- šolanje šolskih košarkarskih sodnikov,
- testiranje celotnega psihosomatskega statusa perspektivnih igralcev in igralk,
- strokovno svetovalno delo,
- izvajanje računalniških storitev za košarkarske potrebe,
- skrb za založniško dejavnost,
- raziskovanje delo in posredovanje izsledkov v prakso.

Na formalni ravni sodeluje s strokovnim svetom KZS preko vodje panožnega tima na Inštitutu za šport. Neformalno pa s svojimi specialisti in študenti, ki usmerjajo košarko v različnih strokovnih organih KZS in državnih reprezentancah.

3. NAMEN DELA

S postavitvijo Smernic razvoja košarke v Sloveniji je bil storjen šele prvi korak k hitrejšemu razvoju košarke pri nas. Da bi lahko KZS pomagala pri uresničevanju tega projekta, je potrebno ugotoviti dejansko stanje v slovenskih košarkarskih društvih. Tako je na Katedro za košarko na Fakulteti za šport prišla pobuda za študijo, v okviru katere je tudi nastala moja diplomska naloga. Namen te študije je dobiti podrobnejši vpogled v upravno – organizacijsko in strokovno dejavnost društev, ter odnos in oceno o delovanju strokovnih institucij s katerimi so košarkarska društva neposredno in posredno povezana.

Namen moje diplomske naloge je tudi primerjati organiziranost društev glede na rang tekmovanja v katerem je nastopala njihova članska ekipa v sezoni 2003/2004 (1.A., 1.B in 2. SKL) ter glede na nosilce vrhunske, kakovostne in tekmovalne košarke (kot to določajo Smernice razvoja košarke v Sloveniji).

4. CILJI PROUČEVANJA

1. Analizirati in primerjati upravno – organizacijsko dejavnost klubov glede na rang tekmovanja v katerem je nastopala prva ekipa v sezoni 2003/2004 (1.A, 1.B in 2. SKL) ter ugotavljati razlike med njimi.
2. Analizirati in primerjati upravno – organizacijsko dejavnost klubov glede na nosilce vrhunske, kakovostne in tekmovalne košarke ter ugotavljati razlike med njimi.
3. Analizirati in primerjati strokovno dejavnost klubov glede na rang tekmovanja v katerem je nastopala prva ekipa v sezoni 2003/2004 (1.A, 1.B in 2. SKL) ter ugotavljati razlike med njimi.
4. Analizirati in primerjati strokovno dejavnost klubov glede na nosilce vrhunske, kakovostne in tekmovalne košarke ter ugotavljati razlike med njimi.
5. Analizirati in primerjati odnos in oceno klubov o delovanju strokovnih institucij s katerimi so društva neposredno in posredno povezana glede na rang tekmovanja v katerem je nastopala prva ekipa v sezoni 2003/2004 (1.A, 1.B in 2. SKL) ter ugotavljati razlike med njimi.
6. Analizirati in primerjati odnos in oceno klubov o delovanju strokovnih institucij s katerimi so društva neposredno in posredno povezana glede na nosilce vrhunske, kakovostne in tekmovalne košarke.

5. METODE DE LA

5.1. VZOREC MERJENCEV

V raziskavo so bila vključena vsa košarkarska društva (klubi), ki so s svojimi prvimi (članskimi) moškimi ekipami v sezoni 2003/2004 nastopala v eni od treh najvišjih tekmovalnih ravneh v Sloveniji, 1.A SKL, 1.B SKL in 2. SKL. V 1.A SKL je v omenjeni tekmovalni sezoni nastopalo 14 ekip, od katerih je v raziskavi sodelovalo 8 (57.1 %) ekip. V 1.B SKL je v raziskavi od 13 sodelovalo 11 ali 84.6 % ekip. V 2. SKL je bila odzivnost pričakovano slabša. Izmed 18 ekip jih je v raziskavi sodelovalo 7 ali 38.9 %. Skupaj je torej v raziskavi od 45 sodelovalo 26 ali 57.7% košarkarskih društev, ki nastopajo v 1.A, 1.B in 2. slovenski košarkarski ligi.

5.2. VZOREC SPREMENLJIVK

Vzorec spremenljivk predstavlja anketni vprašalnik, ki so ga potrdili naslednji organi KZS:

- Izvršni odbor KZS,
- Strokovni svet KZS,
- Združenje 1.A SKL,
- Združenje 1.B SKL,
- Združenje košarkarskih trenerjev Slovenije,
- Katedra za košarko na Fakulteti za šport.

Vprašalnik, ki so ga prejela društva je obsegal 208 vprašanj, ki so razdeljena na 3 širše sklope. Prvi se nanaša na organizacijsko in finančno delovanje društev. Ta sklop vprašanj pa je razdeljen na štiri pod sklope. Prvi pod sklop zajema kadrovske vidike delovanja društev, drugi finančni vidik njihovega delovanja, tretji nekatere

organizacijske značilnosti in četrti društveno (klubsko) identiteto. Drugi sklop vprašanj, ki se nanaša na strokovno delovanje društva, je ravno tako razdeljen na tri pod sklope. Prvi pod sklop zajema splošne podatke so strokovnem delovanju društva, drugi podatke o delu s prvim moštvom, ter tretji o delu z mlajšimi selekcijami. Tretji sklop se nanaša na delovanje nekaterih strokovnih institucij s katerimi so društva tako ali drugače povezana ter na probleme s katerimi se društva najpogosteje srečujejo. Za potrebe diplomske naloge smo izmed vseh spremenljivk izbrali tiste, ki so se nam zdele najpomembnejše in najbolj zanimive. Uporabljene spremenljivke zajemajo vse tri sklope vprašanj.

5.3. ORGANIZACIJA ZBIRANJA PODATKOV

Vprašalnik je bil poslan vsem omenjenim košarkarskim društvom po klasični in elektronski pošti. Vprašalnik, ki je bil poslan po elektronski pošti je bil v obliki elektronskega obrazca. Izpolnjene anketne vprašalnike je večina društev poslala po klasični pošti na naslov Košarkarske zveze Slovenije, nekatera pa po elektronski pošti.

5.4. METODE OBDELAVE PODATKOV

Obdelava zbranih podatkov je bila računalniška. Uporabljen je bil statistični program SPSS 12 za WINDOWS. Za ugotavljanje osnovnih značilnosti društev je bila uporabljena osnovna deskriptivna statistika, za ugotavljanje razlik med društvi, ki nastopajo na različnih tekmovalnih ravneh oz. so različno opredeljeni glede na Smernice razvoja košarke v Sloveniji, pa je bila uporabljena analiza variance.

6. EMPIRIČNI PODATKI Z RAZPRAVO

V diplomskem delu sem primerjal upravno in strokovno organiziranost društev glede na dva kriterija. Najprej sem jih primerjal glede na rang tekmovanja v katerem so njihova članska moštva nastopala v sezoni 2003/2004, nato pa sem jih še primerjal glede na to, v katero kategorijo društev (društva nosilci vrhunske, kakovostne, tekmovalne košarke) spadajo po klasifikaciji v Smernicah razvoja košarke v Sloveniji.

6.1. ANALIZA IN PRIMERJAVA ORGANIZACIJSKE IN STROKOVNE DEJAVNOSTI DRUŠTEV

6.1.1. KADROVSKI VIDIK DELOVANJA SLOVENSКИH KOŠARKARSKIH DRUŠTEV

Košarkaška društva v Sloveniji so si dokaj podobna po svoji organizacijski strukturi, ne glede na to, da tekmujejo na različnih kakovostnih tekmovalnih ravneh. V povprečju imajo 150 članov (**št_člani**), kar pomeni, da spadajo med, po obsegu, dokaj majhna društva. Po svoji organizacijski strukturi pa imajo značilnosti velikih košarkaških društev ali klubov (Erčulj, Doupona 2005).

V povprečju deluje v društvih nekaj več kot 7 funkcionarjev oziroma upravno – organizacijskih delavcev (**funk**), ki pokrivajo različna področja delovanja. Zanimivo je, da ne zasledimo razlik v številu funkcionarjev glede na tekmovalno raven društva. Večinoma ti funkcionarji v društvu niso zaposleni. V povprečju sta v društvu, ki nastopa v 1.A SKL zaposlena nekaj več kot 2 funkcionarja (**funk_prof**)(razpon od 0 do 7), medtem kot je teh v društvih nižjih tekmovalnih ravni precej manj. Najverjetneje si društva, ki s svojimi članskimi ekipami nastopajo v nižjih ligah ne morejo privoščiti profesionalnega funkcionarskega kadra. Ugotovimo lahko statistično značilne razlike v številu zaposlenih funkcionarjev. V društvih sicer najpogosteje zaposlujejo športne direktorje in sekretarje.

V upravnih odborih društev je v povprečju nekaj manj kot 9 članov (**št_uo**), ki se sestajajo v povprečju skoraj desetkrat letno (**seje_uo**). Pri tem je zanimivo, da so v tem pogledu najmanj aktivni upravni odbori društev 1.A SKL, ki se sestanejo manj kot šestkrat. V 1.B SKL se upravni odbori v povprečju sestajajo več kot dvanajstkrat letno. Ob tem lahko navedemo še podatek, da se sej upravnega odbora društev 1.A SKL udeležuje skoraj 80 odstotkov njegovih članov (**seje_uo_p**), medtem ko je udeležba v društvih 1.B SKL le 62 odstotna. Sej občnega zbora (skupščine) se v povprečju udeležuje skoraj 70 % vseh članov društev (**oz_p**). Med temi je udeležba spet največja pri društvih 1.A SKL (75 %) in najmanjša pri društvih 1.B SKL (62 %).

Zanimiv je tudi podatek, da je v društvih v povprečju nekaj več kot 5 staršev, ki aktivno sodelujejo pri organizaciji dela v mlajših društvenih selekcijah (razpon od 0 do 25). Pri tem se društva, ki s svojim prvim moštvom tekmujejo na različnih ravneh, med seboj praktično ne razlikujejo.

Tabela 1

Kadrovski vidik delovanja društev (opisna statistika in analiza variance) glede na rang tekmovanja v katerem nastopa prvo moštvo

		n	mean	std. dev.	std. napaka	min.	max.	f	sig.
funk	1.A SKL	6	7,00	3,033	1,238	4	12		
	1.B SKL	10	6,40	4,300	1,360	2	15		
	2. SKL	7	9,14	3,579	1,353	3	14		
	Skupaj	23	7,39	3,823	,797	2	15	1,114	,348
funk_pro	1.A SKL	6	2,17	2,483	1,014	0	7		
	1.B SKL	9	,22	,667	,222	0	2		
	2. SKL	6	,17	,408	,167	0	1		
	Skupaj	21	,76	1,609	,351	0	7	4,238	,031
št_uo	1.A SKL	8	8,50	2,777	,982	4	12		
	1.B SKL	11	9,09	4,742	1,430	3	17		
	2. SKL	6	8,83	2,137	,872	5	11		
	Skupaj	25	8,84	3,555	,711	3	17	,059	,943
seje_up	1.A SKL	8	5,88	3,482	1,231	1	11		
	1.B SKL	11	12,55	11,069	3,337	2	30		
	2. SKL	6	9,17	3,371	1,376	4	12		
	Skupaj	25	9,60	8,100	1,620	1	30	1,670	,211
seje_uo_p	1.A SKL	8	79,38	17,816	6,299	50	100		
	1.B SKL	11	62,82	21,619	6,518	20	90		
	2. SKL	6	76,67	13,663	5,578	60	100		
	Skupaj	25	71,44	19,700	3,940	20	100	2,087	,148
oz_p	1.A SKL	6	75,83	15,626	6,379	60	100		
	1.B SKL	10	62,80	22,597	7,146	25	95		
	2. SKL	6	70,00	31,464	12,845	15	100		
	Skupaj	22	68,32	23,327	4,973	15	100	,583	,568
št_člani	1.A SKL	8	162,88	111,147	39,296	40	336		
	1.B SKL	10	157,80	72,101	22,800	70	280		
	2. SKL	7	126,14	70,928	26,808	20	250		
	Skupaj	25	150,56	84,004	16,801	20	336	,398	,677
starši	1.A SKL	8	5,75	8,631	3,052	0	25		
	1.B SKL	10	5,20	4,185	1,323	0	12		
	2. SKL	6	5,33	3,445	1,406	1	10		
	Skupaj	24	5,42	5,672	1,158	0	25	,020	,980

Tudi, ko košarkarska društva razdelimo na nosilce vrhunske, kakovostne in tekmovalne košarke ter jih primerjamo med seboj, se po številu svojih članov ne razlikujejo statistično značilno. Kljub vsemu so razlike v številu članov občutne. Po pričakovanju imajo največ članov društva nosilci vrhunske košarke (v povprečju 203), sledijo društva nosilci kakovostne košarke (151) ter nosilci tekmovalne košarke (126) (Tabela 2).

Društva nosilci vrhunske košare imajo v povprečju nekaj več kot 10 funkcionarjev (**funk**), sledijo društva nosilci tekmovalne košarke z devetimi funkcionarji v povprečju, najmanj funkcionarjev pa imajo v povprečju nosilci kakovostne košarke in sicer 6. Razlike med kategorijami sicer niso statistično pomembne, vendar se pri nosilcih vrhunske košarke opazi boljša organiziranost, saj nobeno društvo nima manj kot devetih funkcionarjev, medtem ko jih imajo nekatera društva v nižjem rangu bistveno manj. Statistično pomembne razlike pa opazimo pri številu profesionalnih funkcionarjev (**funk_pro**). Društva nosilci vrhunske košarke imajo v povprečju 3 (največ 7), nosilci kakovostne košarke pa 0,5 profesionalnega funkcionarja, medtem ko jih v društvih nosilcih tekmovalne košarke praktično ni.

V povprečnem številu članov upravnega odbora (**št_uo**) se društva skoraj ne razlikujejo (9). Prav tako ni statistično pomembnih razlik v številu sej upravnega odbora (**seje_uo**). Vseeno pa je zanimiv podatek da se v društvih nosilcih kakovostne košarke sestajajo nekaj več kot deset krat letno, sledijo nosilci tekmovalne košarke z nekaj več kot devetimi sejami letno. Najmanj krat se sestanejo upravni odbori nosilcev vrhunske košarke (7,3 krat letno). Tudi v prisotnosti na seji upravnega odbora (**seje_uo_p**) ni statistično pomembnih razlik. Najvišja prisotnost je na sejah upravnega odbora v društvih nosilcih vrhunske košarke (80%), sledijo nosilci tekmovalne košarke (76,7%) ter nosilci kakovostne košarke (67,9%). Prav tako ni večjih razlik v prisotnosti na občnih zborih (**oz_p**), kakor tudi v številu staršev (**starši**), ki aktivno sodelujejo pri organizaciji dela v mlajših društvenih kategorijah.

Tabela 2

Kadrovski vidik delovanja društev (opisna statistika in analiza variance) glede na nosilce košarke v Sloveniji

		n	mean	std. dev.	std. napaka	min.	max.	f	sig.
funk	1	2	10,5	2,121	1,5	9	12	2,544	0,104
	2	14	6,07	3,668	0,98	2	15		
	3	7	9,14	3,579	1,353	3	14		
	skupaj	23	7,39	3,823	0,797	2	15		
funk_pro	1	3	3	3,606	2,082	0	7	4,782	0,022
	2	12	0,5	0,798	0,23	0	2		
	3	6	0,17	0,408	0,167	0	1		
	skupaj	21	0,76	1,609	0,351	0	7		
Št_uo	1	3	10,33	1,528	0,882	9	12	0,295	0,747
	2	16	8,56	4,226	1,057	3	17		
	3	6	8,83	2,137	0,872	5	11		
	skupaj	25	8,84	3,555	0,711	3	17		
seje_uo	1	3	7,33	5,508	3,18	1	11	0,156	0,856
	2	16	10,19	9,781	2,445	2	30		
	3	6	9,17	3,371	1,376	4	12		
	skupaj	25	9,6	8,1	1,62	1	30		
seje_uo_p	1	3	80	17,321	10	60	90	0,74	0,489
	2	16	67,88	21,899	5,475	20	100		
	3	6	76,67	13,663	5,578	60	100		
	skupaj	25	71,44	19,7	3,94	20	100		
Oz_p	1	3	71,67	12,583	7,265	60	85	0,068	0,934
	2	13	66,77	22,506	6,242	25	100		
	3	6	70	31,464	12,845	15	100		
	skupaj	22	68,32	23,327	4,973	15	100		
Št_člani	1	3	203,33	150,364	86,813	40	336	0,88	0,429
	2	15	151,4	76,259	19,69	70	300		
	3	7	126,14	70,928	26,808	20	250		
	skupaj	25	150,56	84,004	16,801	20	336		
starši	1	3	8,33	14,434	8,333	0	25	0,445	0,647
	2	15	4,87	4,086	1,055	0	12		
	3	6	5,33	3,445	1,406	1	10		
	skupaj	24	5,42	5,672	1,158	0	25		

Legenda:

1 – društva nosilci vrhunske košarke

2 – društva nosilci kakovostne košarke

3 – društva nosilci tekmovalne košarke

6.1.2. FINANČNI VIDIK DELOVANJA SLOVENSКИH KOŠARKARSKИH DRUŠTEV

Košarkarska društva so v Sloveniji različno financirana. V strukturi prihodkov običajno zavzemajo pomemben delež sponzorska sredstva, pa tudi javna, državna in donatorska sredstva, medtem ko so prihodki od vstopnin in odkupa TV pravic zaradi že omenjenih razlogov pri večini društev razmeroma nizki (Erčulj, Doupona, 2006). Žal nam konkretnih podatkov o poslovanju društev in strukturi prihodkov v raziskavi ni uspelo pridobiti. Očitno te podatke v društvih pojmujejo kot poslovno skrivnost, lahko pa so razlogi za neodzivnost društev tudi drugje.

Del sredstev pridobijo društva tudi s prispevki posameznih članov, s članarino ali vadnino (tabela 4). V četrtini obravnavanih društev njihovi člani ne plačujejo članarine, v ostalih pa jo, a je njena višina (**članar_viš**) zelo različna (od 750 do 10000 SIT na leto). Najvišjo članarino imajo društva, ki nastopajo v 1.A SKL (A.S. = 2833 SIT na leto), najnižjo pa v društvih 2. SKL (A.S. = 2291 SIT na leto). Statistično značilnih razlik v višini članarine med društvi 1.A, 1.B in 2. SKL ne zasledimo. Povprečna višina letne članarine vseh tistih društev, ki imajo članarino znaša 3.540 SIT. Povprečno plačuje članarino 55 % članov društev (**članar_ods**). Odstotek je najvišji v 1.A SKL.

Skoraj 70% vseh društev sodelujočih v raziskavi pridobiva sredstva tudi s pobiranjem vavnine, ki znaša v povprečju 2.641 SIT na mesec (**vad_viš**) in se prav tako precej razlikuje med društvi (od 1000 do 7000 SIT). Vavnino zaračunava le 50% društev 1.A SKL, 63% društev 1.B SKL in kar 85% društev 2.SKL. Nasploh imajo društva, ki nastopajo v 1.B SKL najnižje vavnine (v povprečju 1925 SIT), najvišje pa presenetljivo društva 2. SKL, ki so jim vavnine očitno pomemben vir dohodka. V kolikor društvo pridobiva sredstva za financiranje iz vavnine, pridobiva ta sredstva od igralcev mlajših starostnih kategorij. Povprečno plačuje vavnino 51 članov društev (**igral**), kar predstavlja približno 1/3 članov društva.

Vsa društva, katerih prvo moštvo nastopa v 1.A SKL, zaračunavajo ogled njihovih tekem (**vstop**) (tabela 4). V 1.B SKL je takšnih nekaj več kot polovica društev, medtem ko v 2. SKL vstopnine ne zaračunava prav nobeno društvo, ki je sodelovalo v anketi. Povprečno stane vstopnica (**vstop_viš**) za ogled tekme v 1.A SKL 625 SIT, v 1.B skoraj polovico manj (317 SIT), Razlike med cenami vstopnic glede na rang

tekmovanja so statistično značilne. Prav tako so statistično značilne razlike v povprečnem številu gledalcev na tekmo (**obisk**) ter povprečnem številu prodanih vstopnic na tekmo (**obisk_pl**). Tekme ekip 1.A SKL si ogleda največ gledalcev, povprečno 530 na tekmo. Med posameznimi društvi znotraj 1.A SKL pa se pojavljajo velike razlike, saj je razpon števila gledalcev na tekmi od 90 do 1200. Tekme 1.B in 2. SKL pa spremlja že bistveno manj gledalcev (142; 111). Pri tem lahko dodamo, da svoje tekme s permanentnim oglasom najavlja približno 90% društev 1.A in 1.B SKL in samo 57% društev 2.SKL.

V glavnem košarkarska društva nimajo v lasti nobenih nepremičnin (**nepre**), oziroma imajo zelo redko v lasti pisarniške prostore v katerih društvo deluje. Skoraj 90% društev ima sklenjeno pogodbo o najemu vadbeno-tekmovalnih prostorov (**pog_pro**), pri čemer razlik med obravnavanimi skupinami društev praktično ni zaslediti. Ta pogodba je v večini sklenjena za dobo enega leta.

Poleg športne, košarkarska društva praktično ne izvajajo nobene druge dejavnosti (**dejav_d**).

Tabela 3

Finančni vidik delovanja društev (hi-kvadrat test) glede na rang tekmovanja v katerem nastopa prvo moštvo

		liga			skupaj	hi-kvadrat sig.
		1.A SKL	1.B SKL	2. SKL		
vstop	1 (DA)	8	6	0	14	
	2 (NE)	0	5	6	11	
	Skupaj	8	11	6	25	
najava	1 (DA)	7	10	4	21	
	2 (NE)	1	1	3	5	
	Skupaj	8	11	7	26	
nepre	1 (DA)	0	0	1	1	
	2 (NE)	8	11	6	25	
	Skupaj	8	11	7	26	
pog_pro	1 (DA)	7	10	5	22	
	2 (NE)	1	1	1	3	
	Skupaj	8	11	6	25	
dejav_d	1 (DA)	1	0	0	1	
	2 (NE)	7	9	7	23	
	Skupaj	8	9	7	24	

Tabela 4

Finančni vidik delovanja društev (opisna statistika in analiza variance) glede na rang tekmovanja v katerem nastopa prvo moštvo

		n	mean	std. dev.	std. napaka	min.	max.	f	sig.
članar_ods	1.A SKL	6	78,17	39,000	15,922	0	100		
	1.B SKL	10	48,50	44,122	13,952	0	100		
	2. SKL	6	44,83	40,843	16,674	0	100		
	Skupaj	22	55,59	42,382	9,036	0	100	1,208	,321
članar_viš	1.A SKL	6	2833,33	2136,976	872,417	0	5000		
	1.B SKL	11	2681,82	3303,579	996,067	0	10000		
	2. SKL	6	2291,67	2368,632	966,990	0	5000		
	Skupaj	23	2619,57	2705,077	564,048	0	10000	,060	,942
vad	1.A SKL	8	63,13	58,161	20,563	0	159		
	1.B SKL	10	39,50	45,243	14,307	0	100		
	2. SKL	6	55,33	31,123	12,706	17	100		
	Skupaj	24	51,33	46,417	9,475	0	159	,583	,567
vad_viš	1.A SKL	7	2714,29	1976,047	746,876	0	5000		
	1.B SKL	10	1925,00	1863,576	589,315	0	5000		
	2. SKL	6	3750,00	2296,737	937,639	1000	7000		
	Skupaj	23	2641,30	2062,691	430,101	0	7000	1,547	,237
obisk	1.A SKL	8	530,00	391,590	138,448	90	1200		
	1.B SKL	11	141,82	68,821	20,750	60	300		
	2. SKL	7	111,43	87,641	33,125	50	300		
	Skupaj	26	253,08	286,842	56,254	50	1200	8,773	,001
obisk_pl	1.A SKL	8	143,75	147,545	52,165	0	400		
	1.B SKL	9	42,78	49,061	16,354	0	150		
	2. SKL	5	,00	,000	,000	0	0		
	Skupaj	22	69,77	108,304	23,090	0	400	4,133	,032
vstop_viš	1.A SKL	8	625,00	315,096	111,403	0	1000		
	1.B SKL	9	316,67	242,384	80,795	0	500		
	2. SKL	6	,00	,000	,000	0	0		
	Skupaj	23	341,30	337,993	70,476	0	1000	11,573	,000

Če primerjamo društva glede na nosilce vrhunske, kakovostne in tekmovalne košarke ugotovimo (tabela 5), da imajo najvišjo članarino (**članar_viš**) društva nosilci vrhunske košarke (povprečno 3000 sit), sledijo društva kakovostne košarke, ki svojim članom v povprečju zaračunavajo članarino v višini 2700 sit, ter društva nosilci tekmovalne košarke, kjer letna članarina v povprečju znaša 2292 sit. Ugotovljene

razlike niso statistično značilne. Tudi v višini vadin (**vad_viš**) ne zaznamo statistično značilnih razlik. Najvišje vavnine zaračunavajo društva nosilci tekmovalne košarke (povprečno 3750 sit). Kot smo že ugotavljali v zgornjem besedilu, zaračunavajo manjša društva relativno visoke vavnine, ker je to eden od pomembnih finančnih virov le teh. Nekaj nižje vavnine pobirajo društva nosilci vrhunske košarke (povprečno 3000 sit), najnižje pa društva nosilci kakovostne košarke (v povprečju 2090 sit).

Na svojih tekmah zaračunavajo vstopnino (**vstop**) prav vsa društva nosilci vrhunske košarke. Med društvi nosilci kakovostne košarke je takšnih 69%, medtem ko društva nosilci tekmovalne košarke za ogled tekem ne zaračunavajo. Razlike v tej spremenljivki so tudi statistično značilne. Najvišji obisk (**obisk**) imajo na svojih tekmah društva nosilci vrhunske košarke, kar je tudi razumljivo. V povprečju se na njihovih tekmah zbere 900 gledalcev (razpon od 500 do 1200). Bistveno manj gledalcev pa si ogleda tekme nosilcev kakovostne (v povprečju 194) ter tekmovalne (v povprečju 111). Razpon je pri prvih od 60 do 600, pri drugih pa od 50 do 300. To pomeni, da se društva tudi znotraj kategorije zelo razlikujejo. Zanimiv pa ju tudi podatek, da imajo nekatera društva nosilci tekmovalne košarke, v povprečju bistveno boljši obisk od nekaterih društev nosilcev kakovostne košarke. Gledalcev, ki za ogled tekme plačajo (**obisk_pl**), je največ na tekmah društev nosilcev vrhunske košarke (v povprečju 250), manj na tekmah nosilcev kakovostne košarke (v povprečju 56). Na tekmah nosilcev kakovostne košarke pa je vstop prost. Pri obeh spremenljivkah je razlika statistično pomembna. Prav tako pa je statistično pomembna razlika v višini vstopnine (**vstop_viš**). Pri tam pa je treba poudariti, da bistvene razlike v ceni vstopnice med društvi nosilci vrhunske in kakovostne košarke ni. Cena vstopnice prvih znaša v povprečju 467 sit (najdražje 1000 sit), slednjih pa 460 sit (najdražje 800 sit). Statistično pomembna razlika nastane na račun društev nosilcev tekmovalne košarke, ki na pobirajo vstopnine.

Praviloma košarkarska društva nimajo v lasti nobenih nepremičnin (**nepre**), oziroma le redka imajo v lasti pisarniške prostore, v katerih društvo deluje. Skoraj 90% društev ima sklenjeno pogodbo o najemu vadbeno-tekmovalnih prostorov (**pog_pro**). V tej spremenljivki se društva glede na različni status (nosilci vrhunske, kakovostne, tekmovalne košarke) praktično ne razlikujejo. Košarkarska društva razen športne, ne opravljajo nobene druge dejavnosti. Izjema je le eno društvo nosilec tekmovalne košarke. V teh spremenljivkah ne prihaja do statistično pomembnih razlik.

Tabela 6

Finančni vidik delovanja društev (opisna statistika in analiza variance) glede na nosilce košarke v Sloveniji

		n	mean	std. dev.	std. napaka	min.	max.	f	sig.
članar_ods	1	2	98	2,828	2	96	100	1,229	0,315
	2	14	54,14	43,898	11,732	0	100		
	3	6	44,83	40,843	16,674	0	100		
	Skupaj	22	55,59	42,382	9,036	0	100		
članar_viš	1	2	3000	2828,427	2000	1000	5000	0,064	0,938
	2	15	2700	2974,895	768,115	0	10000		
	3	6	2291,67	2368,632	966,99	0	5000		
	Skupaj	23	2619,57	2705,077	564,048	0	10000		
vad	1	3	83	79,731	46,033	0	159	0,934	0,409
	2	15	43,4	44,679	11,536	0	100		
	3	6	55,33	31,123	12,706	17	100		
	Skupaj	24	51,33	46,417	9,475	0	159		
vad_viš	1	3	3000	2645,751	1527,525	0	5000	1,474	0,253
	2	14	2089,29	1780,253	475,793	0	5000		
	3	6	3750	2296,737	937,639	1000	7000		
	Skupaj	23	2641,3	2062,691	430,101	0	7000		
obisk	1	3	900	360,555	208,167	500	1200	27,621	0
	2	16	193,75	141,085	35,271	60	600		
	3	7	111,43	87,641	33,125	50	300		
	Skupaj	26	253,08	286,842	56,254	50	1200		
obisk_pl	1	3	250	217,945	125,831	0	400	9,695	0,001
	2	14	56,07	45,496	12,159	0	150		
	3	5	0	0	0	0	0		
	Skupaj	22	69,77	108,304	23,09	0	400		
vstop_viš	1	3	466,67	503,322	290,593	0	1000	6,033	0,009
	2	14	460,71	285,67	76,348	0	800		
	3	6	0	0	0	0	0		
	Skupaj	23	341,3	337,993	70,476	0	1000		

Legenda:

- 1 – društva nosilci vrhunske košarke
- 2 – društva nosilci kakovostne košarke
- 3 – društva nosilci tekmovalne košarke

Tabela 7

Finančni vidik delovanja društev (hi-kvadrat test) glede na nosilce košarke v Sloveniji

		nosilci košarke			skupaj	hi- kvadrat sig.
		1	2	3		
vstop	1 (DA)	3	11	0	14	
	2 (NE)	0	5	6	11	
	Skupaj	3	16	6	25	0,002
najava	1 (DA)	2	15	4	21	
	2 (NE)	1	1	3	5	
	Skupaj	3	16	7	26	0,105
nepre	1 (DA)	0	0	1	1	
	2 (NE)	3	16	6	25	
	Skupaj	8	11	7	26	0,267
pog_pro	1 (DA)	3	14	6	22	
	2 (NE)	0	2	1	3	
	Skupaj	3	16	7	25	0,788
dejav_d	1 (DA)	0	1	0	1	
	2 (NE)	3	13	7	23	
	Skupaj	3	14	7	24	0,718

Legenda:

- 1 – društva nosilci vrhunske košarke
- 2 – društva nosilci kakovostne košarke
- 3 – društva nosilci tekmovalne košarke

6.1.3. ORGANIZACIJSKE ZNAČILNOSTI DELOVANJA DRUŠTEV

58% društev ima društveno sobo, v kateri jih ima večina računalnik (**računal**) z dostopom do interneta (73%) (tabela 8). Zelo zanimiv je podatek, da ima kar 71% društev 2. SKL svojo spletno stran (**www**), medtem ko je med društvi 1.A SKL takih le 62% (te so sicer najbolj obiskane), 1.B SKL pa le 50%. Pri spremenljivkah, ki so pod večjim vplivom tehnološkega in informacijskega razvoja je potrebno poudariti, da so podatki stari že več kot 2 leti in da se je stanje lahko medtem že precej spremenilo. Praktično vsa društva 1.A in 1.B SKL poročajo medijem o rezultatih tekem (**por_med**). Lokalni mediji (**lok_med**) so redno prisotni le na polovici, občasno pa pri 36% tekem. Predstavniki nacionalnih medijev (**nac_med**) so redno navzoči le na 23% tekem, pri čemer obstajajo statistično pomembne razlike med posameznimi skupinami društev. Tako nacionalni mediji, kakor tudi lokalni, so stalno ali občasno prisotni na tekmah vseh društev 1.A SKL. Na tekmah 1.B SKL so nacionalni mediji prisotni na manj kot polovici tekem. Te tekme bolje spremljajo, lokalni mediji. Tekem 2. SKL nacionalni mediji praktično ne spremljajo, prav tako pa je tudi zanimanje lokalnih medijev nezadovoljivo saj so ti redno prisotni le na tekmah dveh klubov. Verjetno je razlog v slabem oglaševanju tekem 2. SKL. Iz teh podatkov lahko sklepamo, da bi društva morala posvečati več pozornosti lastni promociji, ki bi jo lahko dosegla z večjo uporabo interneta. Še zlasti društva, ki nastopajo v nižjih ligah.

Videorekorder (**video**) in prostor, kjer lahko moštva analizirajo videoposnetke nasprotnikov ima le 58% društev. Društva tudi različno skrbijo za izobraževanje strokovnih kadrov. Strokovno videoteko (**videoteka**) ima 42% društev, lastno strokovno knjižnico (**knjižnica**) pa le 23% društev. V omenjenih spremenljivkah se društva statistično značilno ne razlikujejo, pričakovano pa zasledimo najvišje vrednosti pri društvih 1.A SKL. Društva skrbijo za izobraževanje svojega trenerskega kadra tudi s tečaji za trenerje (**tečaj**). Tovrstno izobraževanje pogosteje omogočajo svojim trenerjem društva, ki nastopajo v 1.A SKL, kot pa moštva nižjega ranga. Splošno gledano pa lahko trdimo, da društva ne skrbijo dovolj za izobraževanje trenerskega kadra, saj v povprečju omogočijo udeležbo na usposabljanju za košarkarske trenerje le enemu trenerju na leto. Pogosteje pošiljajo svoje trenerje na seminarje, ki jih organizira Združenje košarkarskih trenerjev Slovenije (**seminar**). Res

pa je, da je udeležba na teh seminarjih praktično obvezna, saj je pogoj za vsakoletno potrditev trenerske licence. 60% društev organizira interno izobraževanje za svoje trenerje (**izobraž**) in sicer v obliki sestankov, seminarjev, tutorstva itd.

Ko primerjamo organizacijske značilnosti društev glede na nosilce košarke v Sloveniji, lahko iz tabele 9 razberemo, da imajo vsa društva nosilci vrhunske košarke društveno sobo (**soba**), med društvi nosilci kakovostne košarke je takih 56%, med nosilci tekmovalne košarke pa le 43%. 73% društev ima lasten računalnik (**računal**) z dostopom do interneta. Svojo spletno stran (**www**) imajo vsa društva nosilci vrhunske košarke. Preseneča pa podatek, da je v letu 2004 imelo svojo spletno stran kar 71% društev nosilcev tekmovalne košarke, medtem ko je med društvi nosilci kakovostne košarke takšnih le 46%. Tudi tu je potrebno poudariti, da so se podatki, zaradi relativno velike časovne distance, lahko precej spremenili. Najbolj obiskane so razumljivo spletne strani prvih. Razlike, v omenjenih spremenljivkah niso statistično značilne.

Praktično vsa društva svoje rezultate poročajo medijem (**por_med**). Prisotnost medijev na njihovih tekmah pa se precej razlikuje. Nacionalni mediji (**nac_med**) so redno prisotni na tekmah nosilcev vrhunske košarke, medtem ko kažejo za tekme društev z nižjim statusom bistveno manjše zanimanje. Na tekmah nosilcev vrhunske košarke so redno prisotni le pri 18%, občasno 44% in nikoli pri 38% društev. Zanimanje za tekme nosilcev tekmovalne košarke je še nižje, saj so le občasno prisotni na tekmah dveh društev (28%). Razlike v tej spremenljivki so statistično značilne. Večje zanimanje za košarkarske tekme kažejo lokalni mediji (**lok_med**), saj so redno ali občasno prisotni na skoraj 90% vseh tekem (tabela 8).

Med društvi z različnim statusom (nosilci vrhun., kak., tekmoval. košarke) ni niti statistično značilnih niti večjih razlik. Tudi strokovno knjižnico (**knjižnica**) imajo le redka društva. Tudi v tej spremenljivki se društva glede na status bistveno ne razlikuje med seboj.

Velika večina društev pošilja svoje trenerje na trenerske tečaje (**tečaj**) in seminarje (**seminar**), vendar je število posameznikov, ki se udeležijo trenerskih tečajev manjše v primerjavi z udeleženci seminarjev. To je tudi razumljivo, saj je vsakoletna udeležba na določenih trenerskih seminarjih tudi pogoj za potrditev trenerske licence za tekočo sezono. Vsa društva nosilci vrhunske košarke organizirajo interna izobraževanja (**izobraž**) za svoje trenerje (sestanki, seminarji, tutorstvo). Med društvi nosilci

kakovostne in tekmovalne košarke je takšnih manj kot polovica. Razlike niso statistično značilne.

Tabela 8

Organizacijske značilnosti delovanja društev, (hi-kvadrat test)(rang tekmovanja)

		liga			skupaj	hi-kvadrat sig.
		1.A SKL	1.B SKL	2. SKL		
Soba	1 (DA)	6	6	3	15	
	2 (NE)	2	5	4	11	
	Skupaj	8	11	7	26	
računal	1 (DA)	7	7	5	19	
	2 (NE)	1	4	2	7	
	Skupaj	8	11	7	26	
www	1 (DA)	5	5	5	15	
	2 (NE)	3	5	2	10	
	Skupaj	8	10	7	25	
por_med	1 (DA)	7	11	6	24	
	2 (NE)	0	0	1	1	
	Skupaj	7	11	7	25	
nac_med	1 (stalno)	5	1	0	6	
	2 (občasno)	3	4	2	9	
	3 (nikoli)	0	6	5	11	
	Skupaj	8	11	7	26	
lok_med	1 (stalno)	6	5	2	13	
	2 (občasno)	2	5	2	9	
	3 (nikoli)	0	1	2	3	
	Skupaj	8	11	6	25	
video	1 (DA)	7	5	3	15	
	2 (NE)	1	6	4	11	
	Skupaj	8	11	7	26	
videoteka	1 (DA)	5	3	3	11	
	2 (NE)	3	8	4	15	
	Skupaj	8	11	7	26	
knjižnica	1 (DA)	2	1	3	6	
	2 (NE)	6	10	4	20	
	Skupaj	8	11	7	26	
tečaj	1 (DA)	8	10	6	24	
	2 (NE)	0	1	1	2	
	Skupaj	8	11	7	26	
seminar	1 (DA)	8	11	6	25	
	2 (NE)	0	0	1	1	
	Skupaj	8	11	7	26	
izobraž	1 (DA)	6	6	4	16	
	2 (NE)	2	5	3	10	
	Skupaj	8	11	7	26	

Tabela 9

Organizacijske značilnosti delovanja društev, 1. del (hi-kvadrat test) glede na nosilce košarke v Sloveniji

	liga			skupaj	hi-kvadrat sig.	
	1	2	3			
soba	1 (DA)	3	9	3	15	0,264
	2 (NE)	0	7	4	11	
Skupaj		3	16	7	26	
računal	1 (DA)	3	11	5	19	0,563
	2 (NE)	0	5	2	7	
Skupaj		3	16	7	26	
www	1 (DA)	3	7	5	15	0,191
	2 (NE)	0	8	2	10	
Skupaj		3	15	7	25	
por_med	1 (DA)	3	15	6	24	0,287
	2 (NE)	0	0	1	1	
Skupaj		3	15	7	25	
nac_med	1 (stalno)	3	3	0	6	0,004
	2 (občasno)	0	7	2	9	
	3 (nikoli)	0	6	5	11	
Skupaj		3	16	7	26	
lok_med	1 (stalno)	3	8	2	13	0,126
	2 (občasno)	0	7	2	9	
	3 (nikoli)	0	1	2	3	
Skupaj		3	16	6	25	
video	1 (DA)	2	10	3	15	0,673
	2 (NE)	1	6	4	11	
Skupaj		3	16	7	26	
videoteka	1 (DA)	2	6	3	11	0,673
	2 (NE)	1	10	4	15	
Skupaj		3	16	7	26	
knjižnica	1 (DA)	1	2	3	6	0,279
	2 (NE)	2	14	4	20	
Skupaj		3	16	7	26	
tečaj	1 (DA)	3	15	6	24	0,722
	2 (NE)	0	1	1	2	
Skupaj		3	16	7	26	
seminar	1 (DA)	3	16	6	25	0,267
	2 (NE)	0	0	1	1	
Skupaj		3	16	7	26	
izobraž	1 (DA)	3	9	4	16	0,376
	2 (NE)	0	7	3	10	
Skupaj		3	16	7	26	

Legenda:

- 1 – društva nosilci vrhunske košarke
- 2 – društva nosilci kakovostne košarke
- 3 – društva nosilci tekmovalne košarke

6.1.4. STROKOVNA ORGANIZIRANOST DRUŠTEV

6.1.4.1. STROKOVNA ORGANIZIRANOST MLAJŠIH SELEKCIJ

Kakovostno in strokovno delo z mladimi košarkarji predstavlja enega najpomembnejših dejavnikov razvoja slovenske košarke. Temelj vrhunškega športa predstavlja primerna priprava mladih, usmerjenih v kakovostni in vrhunski šport.

Vidik množičnosti v povezavi s promocijo in popularizacijo košarke ter kakovostno strokovno delo z nadarjenimi mladimi košarkarji, ne terja nujno velikih denarnih vlaganj in se dolgoročno zagotovo obrestuje. Glede na stanje v katerem se trenutno nahaja slovenska košarka je temu segmentu košarkarske dejavnosti prav gotovo potrebno posvetiti še posebno pozornost (Erčulj, Doupona, 2005).

V šestindvajsetih društvih, ki so sodelovala v študiji, vadi oz. igra košarko 1966 mladih košarkarjev (tabela 1) ali v povprečju 75,6 na društvo (80,5 v 1.A SKL, 73,9 v 1.B SKL in 68,8 v 2.SKL). Od tega je 498 mlajših pionirjev in enako število starejših pionirjev, 387 kadetov, 293 najmlajših pionirjev in 263 mladincev. V društva je povprečno vključeno 11 mladincev (v 23 društvih), 15 kadetov (v 25 društvih), 19 starejših pionirjev (v 25 društvih), 24 mlajših pionirjev (v 20 društvih) in 29 najmlajših pionirjev (v 10 društvih). S starostjo se torej na račun izbora ali prenehanja treniranja zmanjšuje število igralcev v posameznih selekcijah. Zanimivo je, da lahko pri tem ugotovimo statistično značilne razlike v številu mladincev (**mlad_vsi**) in kadetov (**kad_vsi**) društev 1.A, 1.B ter 2. SKL. Največje število igralcev v omenjenih starostnih kategorijah imajo društva 2. SKL. Razlog za takšne razlike je najverjetneje v tem, da se v društvih 1.A in 1.B SKL izvaja močna selekcija že v kategoriji kadetov. Ker so ta društva usmerjena v vrhunsko in kakovostno košarko, iz njenih selekcij izpadejo igralci, ki ne kažejo potenciala za igranje v članskem moštvu. Veliko teh igralcev nato nadaljuje z igranjem košarke v društvih nižjega ranga. Možno je tudi, da društva 2. SKL ne odpošljejo neperspektivnih igralcev, ker so vadvine pomemben del njihovega financiranja.

Pri starejših (**sp_vsi**) in mlajših (**mp_vsi**) pionirjih je situacija nasprotna, saj največje število igralcev zasledimo pri društvih 1. A SKL, ki očitno tako v največji meri skrbijo

za vidik množičnega ukvarjanja s košarko v tem starostnem obdobju. Razlike med društvi 1.A, 1.B in 2. SKL sicer niso statistično značilne. Selekcijo najmlajših pionirjev (**np_vsi**) lahko zasledimo le v desetih družtvih. Glede na to, da v tej starosti otroci običajno vadijo košarko še v okviru košarkarskih šol in ne v selekcijah društev, je to tudi razumljivo.

Tabela 10

Število igralcev v družtvih po posameznih starostnih kategorijah (opisna statistika in analiza variance) glede na rang tekmovanja v katerem nastopa prvo moštvo

		n	mean	std. dev.	std. napaka	min.	max.	f	sig.
mlad_vsi	1.A SKL	7	10,29	4,46	1,68	5	16	8,647	,002
	1.B SKL	11	9,00	3,84	1,16	2	15		
	2. SKL	5	18,40	4,98	2,22	10	22		
	Skupaj	23	11,43	5,57	1,16	2	22		
kad_vsi	1.A SKL	8	15,75	2,76	,97	12,00	20,00	5,900	,009
	1.B SKL	11	12,18	3,54	1,06	8,00	20,00		
	2. SKL	6	21,16	9,02	3,68	10,00	32,00		
	Skupaj	25	15,48	6,12	1,22	8,00	32,00		
sp_vsi	1.A SKL	8	24,75	8,69	3,07	12,00	34,00	2,993	,071
	1.B SKL	11	16,81	6,17	1,86	10,00	33,00		
	2. SKL	6	19,33	5,85	2,38	10,00	26,00		
	Skupaj	25	19,96	7,57	1,51	10,00	34,00		
mp_vsi	1.A SKL	6	32,00	24,12	9,84	17,00	80,00	,837	,450
	1.B SKL	9	22,00	11,95	3,98	12,00	45,00		
	2. SKL	5	21,60	9,18	4,10	13,00	36,00		
	Skupaj	20	24,90	15,93	3,56	12,00	80,00		
np_vsi	1.A SKL	3	18,67	6,11	3,52	12	24	,317	,739
	1.B SKL	6	32,83	33,96	13,86	12	100		
	2. SKL	1	40,00	.	.	40	40		
	Skupaj	10	29,30	26,60	8,41	12	100		

Legenda:

mlad_vsi – število mladincev v sezoni 2003/04 (igralci rojeni l. 1985 in 86)

kad_vsi – število kadetov v sezoni 2003/04 (igralci rojeni l. 1987 in 88)

sp_vsi – število starejših pionirjev v sezoni 2003/04 (igralci rojeni l. 1989 in 90)

mp_vsi – število mlajših pionirjev v sezoni 2003/04 (igralci rojeni l. 1991 in 92)

np_vsi – število najmlajših pionirjev v sezoni 2003/04 (igralci rojeni l. 1993 in mlajši)

Tudi ko primerjamo število mladincev (**mlad_vsi**) in kadetov (**kad_vsi**), glede na nosilce košarke v Sloveniji ugotovimo (tabela 11), da so razlike, ki se pojavljajo, statistično značilne. Društva nosilci vrhunske košarke imajo v svojih vrstah povprečno nekaj manj kot 9 mladincev. Pri tem je potrebno poudariti, da sta na to vprašanje odgovorili le dve društvi, ki pa se v tej spremenljivki med seboj zelo razlikujeta (5, 12). Povprečno število mladincev ni bistveno višje niti v društvih nosilcih kakovostne košarke (9,63). Precej drugače je v društvih nosilcih tekmovalne košarke, kjer imajo v povprečju kar 18,4 mladincev. Najverjetnejši vzroke za ta pojav smo navedli že v zgornjem besedilu. Podobna slika je tudi v številu kadetov, le da je v društvih nosilcih vrhunske košarke v povprečju nekaj več kadetov kot v društvih nosilcih kakovostne košarke. Največ jih je seveda v nosilcih tekmovalne košarke. Število kadetov v društvih pa je bistveno višje kot število mladincev. To kaže na izredno močno selekcijo pri prehodu iz kategorije kadetov v mladince. Še posebej pri najboljših društvih. V manjših pa te selekcije iz že prej omenjenih razlogov praktično ni. V pionirskih kategorijah (**sp_vsi**), (**mp_vsi**), (**np_vsi**) je situacija nekoliko drugačna. Starejših pionirjev je največ v društvih nosilcih vrhunske košarke, nekoliko manj pa v društvih nosilcev kakovostne in tekmovalne košarke. V povprečju so razlike minimalne. Obstajajo pa precej velike razlike med posameznimi društvi ne glede na njihov status. Razlike nastajajo predvsem na račun druge ekipe starejših pionirjev. Drugo ekipo ima le po en nosilec vrhunske in tekmovalne košarke ter 5 nosilcev kakovostne košarke. Mlajših pionirjev (**mp_vsi**) imajo največ društva nosilci kakovostne košarke (v povprečju 28), sledijo društva nosilci tekmovalne košarke (v povprečju 21) ter nosilci vrhunske košarke (v povprečju skoraj 19). Najmlajše pionirje ima po eno društvo nosilec vrhunske (24) in tekmovalne košarke (40) ter pet društev nosilcev kakovostne (v povprečju skoraj 29) košarke. Število najmlajših igralcev je zaskrbljujoče nizko, saj ostali konkurenčni športi (nogomet, atletika in predvsem rokomet) dokaj »agresivno« vključujejo v svoje vrste veliko število otrok. Na tak način je zelo težko priti do najbolj nadarjenih športnikov. Največkrat dobimo tiste, ki so bili v drugih športih manj uspešni.

Tabela 11

Število igralcev v društvih po posameznih starostnih kategorijah (opisna statistika in analiza variance) glede na nosilce košarke v Sloveniji

		n	mean	std. dev.	std. napaka	min.	max.	f	sig.
mlad_vsi	1	2	8,5	4,95	3,5	5	12	8,405	0,002
	2	16	9,63	4,064	1,016	2	16		
	3	5	18,4	4,98	2,227	10	22		
	Skupaj	23	11,43	5,575	1,162	2	22		
kad_vsi	1	3	16,6667	3,05505	1,76383	14	20	5,148	0,015
	2	16	13,125	3,53789	0,88447	8	20		
	3	6	21,1667	9,02035	3,68254	10	32		
	Total	25	15,48	6,12454	1,22491	8	32		
sp_vsi	1	3	22,6667	10,2632	5,92546	14	34	0,208	0,814
	2	16	19,6875	8,03923	2,00981	10	34		
	3	6	19,3333	5,85377	2,38979	10	26		
	Total	25	19,96	7,57452	1,5149	10	34		
mp_vsi	1	3	18,6667	2,08167	1,20185	17	21	0,512	0,608
	2	12	27,8333	19,5487	5,64322	12	80		
	3	5	21,6	9,1815	4,10609	13	36		
	Total	20	24,9	15,93374	3,56289	12	80		
np_vsi	1	1	24	.	.	24	24	0,082	0,922
	2	8	28,63	29,823	10,544	12	100		
	3	1	40	.	.	40	40		
	Total	10	29,3	26,608	8,414	12	100		

Legenda:

mlad_vsi – število mladincev v sezoni 2003/04 (igralci rojeni l. 1985 in 86)

kad_vsi – število kadetov v sezoni 2003/04 (igralci rojeni l. 1987 in 88)

sp_vsi – število starejših pionirjev v sezoni 2003/04 (igralci rojeni l. 1989 in 90)

mp_vsi – število mlajših pionirjev v sezoni 2003/04 (igralci rojeni l. 1991 in 92)

np_vsi – število najmlajših pionirjev v sezoni 2003/04 (igralci rojeni l. 1993 in mlajši)

1 – društva nosilci vrhunske košarke

2 – društva nosilci kakovostne košarke

3 – društva nosilci tekmovalne košarke

Več kot 80% vseh društev, sodelujočih v anketi ima lastno košarkarsko šolo (**šola**) (tabela 12). Najvišji odstotek zasledimo v 1.B SKL (90%), nekoliko nižjega v 1.A SKL (87%) in znatno nižjega v 2. SKL (57%). Društva 1.A in 1. B SKL imajo skoraj enako število (95 in 96) mladih košarkarjev, ki obiskujejo košarkarsko šolo (šola_št), medtem ko je v košarkarskih šolah društev 2. SKL v povprečju le 40 otrok (tabela 12). V tem pogledu torej društva 1.B SKL ne zaostajajo za društvi 1.A SKL.

Pri usmerjanju in izbiri igralcev vsi klubi 1.A in 1.B SKL ter 71% klubov 2. SKL (5 od 7) (tabela 12) sodelujejo z osnovnimi šolami (**oš_št**) . V povprečju društva 1.A SKL sodelujejo s skoraj sedmimi, društva 1.B SKL nekaj manj kot štirimi ter društva 2. SKL s tremi osnovnimi šolami. Rezultati so pričakovani, saj so višje rangirani klubi običajno iz večjih slovenskih mest, v katerih je tudi več osnovnih šol. Razlike med kakovostnimi razredi so statistično značilne in potrjujejo trditev da društva nosilci vrhunske in kakovostne košarke v največji meri skrbijo za množičnost košarke v Sloveniji.

Če analiziramo število šol na katerih kot vaditelji delujejo trenerji društev (**oš_tren**), lahko ugotovimo, da je le to najvišje pri društvih 1.A SKL. Ravno tako pa dosegajo društva 1.A SKL najvišje vrednosti še pri številu trenerjev, ki sodelujejo pri vodenju ekip na šolskih tekmovanjih (**oš_tek**), številu igralcev v društvih, ki sodelujejo v košarkarskih tekmovanjih za osnovne šole (**oš_igral**) ter številu igralcev, ki sodelujejo v tekmovanjih za srednje šole (**sš_igral**) (tabela 12). V vseh štirih parametrih sledijo društva 1.B SKL in nato še društva 2. SKL. Ti podatki predstavljajo le logično posledico predhodnih ugotovitev. Nekoliko presenetljiv je le podatek o številu igralcev, ki sodelujejo na tekmovanjih za srednje šole. Ti igralci sodijo namreč v kategorijo kadetov in mladincev, za katero smo ugotovili, da je največje število igralcev v 2.SKL. Kljub temu, da so razlike v nekaterih parametrih precej velike (npr. **oš_tekm**) pa le te niso statistično značilne.

Društva 1.A, 1.B in 2.SKL se statistično značilno razlikujejo v številu igralcev, ki so se v zadnjih štirih letih uvrstili v ožji izbor katere od državnih reprezentanc v mlajših starostnih kategorijah (**rep_ml**) (tabela 12). V tem obdobju je na reprezentančnih tekmah nastopilo v povprečju nekaj več kot osem igralcev društev 1.A SKL, trije igralci društev 1.B SKL in še nekaj manj igralcev iz društev 2. SKL. Prav tako se statistično pomembne razlike pojavljajo v številu selekcij društev, ki so se v zadnjih štirih letih uvrstile med štiri najboljša moštva v državnem prvenstvu mlajših kategorij (**finale_št**) (tabela 12). V društvih 1.A SKL so bile v povprečju štiri takšne selekcije, društvih 1.B SKL nekaj več kot ena, med tem ko se iz društev 2. SKL v zadnjih štirih letih med prve štiri ekipe v državnem prvenstvu ni uvrstila nobena selekcija. Ugotovitve, ki se nanašajo na omenjeni spremenljivki so v skladu z vlogo društev 1.A

SKL, ki naj bi kot nosilci vrhunske in kakovostne košarke skrbela za razvoj perspektivnih in najbolj perspektivnih igralcev v Sloveniji in jim omogočala čim boljše pogoje za trening.

Tabela 12

Strokovno-organizacijski vidiki dela društev z mladimi košarkarji (opisna statistika in analiza variance) glede na rang tekmovanja v katerem nastopa njihovo prvo moštvo

		n	mean	std. dev.	std. napaka	min.	max.	f	sig.
šola_št	1.A SKL	7	95,86	43,079	16,282	32	159		
	1.B SKL	10	96,90	64,082	20,265	31	220		
	2. SKL	4	40,25	23,099	11,550	16	60		
	Skupaj	21	85,76	54,742	11,946	16	220	1,854	,185
oš_št	1.A SKL	8	6,88	3,907	1,381	1	12		
	1.B SKL	11	3,77	1,723	,519	1	8		
	2. SKL	6	3,00	2,828	1,155	0	8		
	Skupaj	25	4,58	3,168	,634	0	12	4,005	,033
oš_tren	1.A SKL	8	4,88	3,227	1,141	1	12		
	1.B SKL	11	3,32	2,452	,739	0	8		
	2. SKL	6	1,83	1,329	,543	0	4		
	Skupaj	25	3,46	2,692	,538	0	12	2,491	,106
oš_tek	1.A SKL	5	7,20	9,471	4,236	1	24		
	1.B SKL	9	2,00	1,414	,471	0	4		
	2.SKL	6	1,67	1,366	,558	0	4		
	Skupaj	20	3,20	5,085	1,137	0	24	2,369	,124
oš_igral	1.A SKL	5	34,40	20,107	8,992	10	47		
	1.B SKL	9	29,33	16,125	5,375	12	60		
	2. SKL	3	11,67	3,512	2,028	8	15		
	Skupaj	17	27,71	17,215	4,175	8	60	1,918	,184
sš_igral	1.A SKL	5	19,80	15,271	6,829	2	40		
	1.B SKL	9	13,67	7,566	2,522	5	25		
	2.SKL	3	9,00	1,000	,577	8	10		
	Skupaj	17	14,65	10,093	2,448	2	40	1,192	,333
post_št	1.A SKL	7	18,00	15,406	5,823	2	50		
	1.B SKL	10	17,70	10,034	3,173	3	40		
	2. SKL	6	7,33	4,719	1,926	2	14		
	Skupaj	23	15,09	11,540	2,406	2	50	2,000	,161
finale_št	1.A SKL	6	3,67	3,445	1,406	0	8		
	1.B SKL	11	1,36	2,063	,622	0	6		
	2.SKL	5	,00	,000	,000	0	0		
	Skupaj	22	1,68	2,589	,552	0	8	3,627	,046
rep_ml	1.A SKL	7	8,29	7,319	2,766	1	20		
	1.B SKL	11	3,09	2,982	,899	0	10		
	2. SKL	6	2,50	2,429	,992	0	5		
	Skupaj	24	4,42	5,073	1,035	0	20	3,488	,049

V večini društev od trenerjev mlajših selekcij zahtevajo okvirni letni načrt dela (84,6%) (**načrt**) ter sprotno pisanje priprav za posamezne treninge (69,2%) (**priprave**). Društva se v omenjenih dveh spremenljivkah ne razlikujejo med seboj glede na rang tekmovanja svojega prvega moštva.

Podobno velja tudi za spremljanje razvoja gibalnih sposobnosti igralcev s pomočjo motoričnih testov (**testi**) in beleženje prisotnosti na treningih (**prisot**). Motorične teste uporabljajo trenerji v 68 % društev, prisotnost igralcev na treningih pa beležijo v vseh društvih (tabela 13).

V 61% društev trenerji ocenjujejo uspešnost igralcev na tekmah (**ocen_usp**), v 80% klubov pa oddajajo mesečno poročilo o opravljenem delu (**poroč**). V obeh spremenljivkah lahko zasledimo statistično pomembne razlike med društvi 1.A SKL, 1.B SKL in 2. SKL (tabela 13).

Skoraj polovica društev (46%) organizira letni košarkarski tabor za mlajše selekcije izven svojega kraja (**tabor**), kar 92% društev pa pošilja svoje košarkarje na tabor KZS v Postojno (**post**). Za tabor KZS v Postojno sicer največ igralcev (**post_št**) prispevajo klubi 1.A SKL in 1.B SKL (približno 18 v zadnjih štirih letih), precej manj pa društva 2. SKL (le nekaj več kot 7). Ugotovljene razlike v omenjenih treh spremenljivkah niso statistično značilne.

Praktično vse zgoraj omenjene spremenljivke (načrt, priprav, poroč, testi, prisot, ocen_usp, tabor, post) lahko obravnavamo v okviru kakovosti dela z mladimi igralci oz. zagotavljanja kakovostnih pogojev za njihovo treniranje. Zato je nekoliko presenetljiva ugotovitev, da v prvih treh spremenljivkah dosegajo boljše rezultate oz. kažejo bolj strokoven pristop moštva 1. B SKL. Statistično značilne razlike sicer lahko ugotovimo le pri spremenljivki **poroč** oz. vprašanju »ali trenerji oddajajo mesečna poročila o opravljenem delu«. V preostalih spremenljivkah pričakovano dominirajo društva 1.A SKL, pri čemer lahko statistično značilne razlike ponovno ugotovimo le pri eni, t.j. **ocen_usp**. Tako lahko z veliko mero gotovosti trdimo, da se trenerji 1.A SKL razlikujejo od preostalih v ocenjevanju uspešnosti igralcev na tekmah (to počno v večjem številu).

Tabela 13

Strokovno-organizacijski vidiki dela društev z mladimi košarkarji (hi-kvadrat test) glede na rang tekmovanja v katerem nastopa prvo moštvo

	liga			skupaj	hi-kvadrat sig.
	1.A SKL	1.B SKL	2. SKL		
šola 1 (DA)	7	10	4	21	
2 (NE)	1	1	3	5	
Skupaj	8	11	7	26	,176
oš 1 (DA)	8	11	5	24	
2 (NE)	0	0	2	2	
Skupaj	8	11	7	26	,048
načrt 1 (DA)	6	10	6	22	
2 (NE)	2	1	1	4	
Skupaj	8	11	7	26	,635
pripr 1 (DA)	6	9	3	18	
2 (NE)	2	2	4	8	
Skupaj	8	11	7	26	,199
prisot 1 (DA)	8	11	7	26	
Skupaj	8	11	7	26	
poroč 1 (DA)	6	10	3	19	
2 (NE)	2	0	4	6	
Skupaj	8	10	7	25	,025
testi 1 (DA)	6	7	4	17	
2 (NE)	1	4	3	8	
Skupaj	7	11	7	25	,476
ocena_ 1 (DA)	7	8	2	17	
usp 2 (NE)	1	3	5	9	
Skupaj	8	11	7	26	,045
tabor 1 (DA)	6	3	3	12	
2 (NE)	2	8	4	14	
Skupaj	8	11	7	26	,117
post 1 (DA)	8	10	6	24	
2 (NE)	0	1	1	2	
Skupaj	8	11	7	26	,570

Če strokovno-organizacijsko delo društev z mladimi primerjamo še glede na nosilce košarke v Sloveniji (tabeli 13 in 14) ugotovimo, da imajo lastno košarkarsko šolo (**šola**) vsa društva nosilci vrhunske koš, 88% društev nosilcev kakovostne košarke in 57% društev nosilce tekmovalne košarke. V povprečju imajo v društva nosilci vrhunske in kakovostne košarke v svoji košarkarski šoli praktično enako število otrok (**šola_št**) (96), v društvih nosilcih tekmovalne košarke pa je le teh bistveno manj (v povprečju 40). Pri tem moramo poudariti, da so razlike med posameznimi društvi

znotraj posameznega ranga precej velike. Društva se precej razlikujejo tudi v številu osnovnih šol s katerimi sodelujejo (**oš_št**). V povprečju sodelujejo društva nosilci vrhunske košarke z osmimi osnovnimi šolami, nosilci kakovostne košarke v povprečju z 4,5, društva nosilci tekmovalne košarke pa s tremi osnovnimi šolami. Razlike so sicer velike, niso pa statistično značilne. Razpon števila šol je od 12 do 0. Zelo pomembno je tudi število klubskih trenerjev (**oš_tren**), ki delajo na osnovnih šolah. Idealno je, da na vseh šolah delajo klubski trenerji, vendar je to zelo težko, še posebej, če društva sodelujejo z večjim številom šol. Razlog je predvsem v pomanjkanju kadrov. Zanimivo je, da to uspeva društvu, ki je sicer nosilec kakovostne košarke. Saj njihovi trenerji delajo na kar 12 šolah s katerimi sodelujejo. V povprečju imajo največ svojih trenerjev društva nosilci vrhunske košarke (4,7), sledijo društva nosilci kakovostne košarke (3,8) ter društva nosilci tekmovalne košarke (1,8). Sicer pa razlike med posameznimi nivoji društev niso statistično značilne. Podobna slika je tudi pri številu trenerjev (**oš_tek**), ki vodijo ekipe na šolskih tekmovanjih (Izstopa le eno društvo, katerega kar 24 trenerjev vodi ekipe na šolskih tekmovanjih. V tem primeru obstaja velika verjetnost napake pri vnosu ali obdelavi podatkov), ter številu igralcev, ki nastopajo na šolskih tekmovanjih (**oš_igral**). Statistično pomembne razlike se pojavijo pri številu igralcev na srednješolskih tekmovanjih (**sš_igral**). Tu ravno tako prednjačijo društva nosilci vrhunske košarke, saj v povprečju kar 35 njihovih igralcev nastopa v omenjenih tekmovanjih, občutno manj igralcev je iz društev nosilcev kakovostne košarke (13) ter še manj iz društev nosilcev tekmovalne košarke (9). Pri tem je potrebno dodati, da je na to vprašanje odgovorilo le 17 društev od 27. Prav tako opazimo statistično pomembne razlike pri številu igralcev, ki so se v zadnjih štirih letih uvrstili v ožji izbor katere od reprezentance v kateri od mlajših kategorij (**rep_ml**). Tako iz vrst društev nosilcev vrhunske košarke v zadnjih štirih letih izhaja v povprečju 18,5, iz vrst nosilcev kakovostne košarke v povprečju nekaj več kot trije ter iz vrst nosilcev tekmovalne košarke v povprečju le po 2,5 reprezentanta mlajših kategorij. Velika razlika je tudi v številu selekcij društev, ki so se v zadnjih štirih letih uvrstile na zaključni turnir v državnem prvenstvu (**finale_št**). Tako se je v povprečju na finalni turnir uvrstilo 6,5 selekcij društev nosilcev vrhunske košarke, medtem ko imajo društva nosilci kakovostne košarke v povprečju le 1,6 takšne selekcije. Na zaključni turnir državnega prvenstva pa se v zadnjih štirih letih ni uvrstila nobena selekcija iz društev nosilcev tekmovalne košarke. Tudi ta razlika je statistično pomembna.

Tabela 14

Strokovno-organizacijski vidiki dela društev z mladimi košarkarji (opisna statistika in analiza variance) glede na nosilce košarke v Slovenije

		n	mean	std. dev.	std. napaka	min.	max.	f	sig.
šola_št	1	3	95,86	129,67	39,311	85	159		
	2	14	96,9	89,36	56,154	31	220		
	3	4	40,25	40,25	23,099	16	60		
	Skupaj	21	85,76	85,76	54,742	16	220	2,807	0,087
oš_št	1	3	8	2,646	1,528	6	11		
	2	16	4,53	3,019	0,755	1	12		
	3	6	3	2,828	1,155	0	8		
	Skupaj	25	4,58	3,168	0,634	0	12	2,89	0,077
oš_tren	1	3	4,67	1,155	0,667	4	6		
	2	16	3,84	3,054	0,763	0	12		
	3	6	1,83	1,329	0,543	0	4		
	Skupaj	25	3,46	2,692	0,538	0	12	1,642	0,216
oš_tek	1	2	4	0	0	4	4		
	2	12	3,83	6,478	1,87	0	24		
	3	6	1,67	1,366	0,558	0	4		
	Skupaj	20	3,2	5,085	1,137	0	24	0,365	0,7
oš_igral	1	2	47,5	17,678	12,5	35	60		
	2	12	28,42	16,076	4,641	10	60		
	3	3	11,67	3,512	2,028	8	15		
	Skupaj	17	27,71	17,215	4,175	8	60	3,437	0,061
sš_igral	1	2	35	7,071	5	30	40		
	2	12	12,67	7,426	2,144	2	25		
	3	3	9	1	0,577	8	10		
	Skupaj	17	14,65	10,093	2,448	2	40	10,322	0,002
post_št	1	2	16	5,657	4	12	20		
	2	15	18,07	12,792	3,303	2	50		
	3	6	7,33	4,719	1,926	2	14		
	Skupaj	23	15,09	11,54	2,406	2	50	2,036	0,157
finale_št	1	2	6,5	2,121	1,5	5	8		
	2	15	1,6	2,324	0,6	0	7		
	3	5	0	0	0	0	0		
	Skupaj	22	1,68	2,589	0,552	0	8	7,196	0,005
rep_ml	1	2	18,5	2,121	1,5	17	20		
	2	16	3,38	2,849	0,712	0	10		
	3	6	2,5	2,429	0,992	0	5		
	Skupaj	24	4,42	5,073	1,035	0	20	29,399	0

Legenda:

- 1 – društva nosilci vrhunske košarke
- 2 – društva nosilci kakovostne košarke
- 3 – društva nosilci tekmovalne košarke

Vsa društva zahtevajo, da njihovi trenerji beležijo prisotnost na treningih (**prisot**). Prav tako večina društev od svojih trenerjev zahteva letni delavni načrt (**načrt**). Sprotno pisanje priprav za treninge (**pripr**) je obvezno v vseh društvih nosilcih vrhunske košarke, v 75% društev nosilcev kakovostne košarke in v le 43% društev nosilcev tekmovalne košarke. Letno poročilo (**poroč**) od svojih trenerjev zahteva 66% društev nosilcev vrhunske košarke, 93% društev nosilcev kakovostne košarke ter 43% nosilcev tekmovalne košarke. Razlika v tej spremenljivki je statistično značilna. Spremljanje razvoja gibalnih sposobnosti s pomočjo motoričnih testov izvajajo v vseh društvih nosilcih vrhunske košarke (**testi**), v 66% društev nosilcev kakovostne košarke ter v 57 % društev nosilcev tekmovalne košarke. V vseh teh spremenljivkah ni ugotovljenih statistično pomembnih razlik. Le ta pa se pojavi pri ocenjevanju uspešnosti igralcev (**ocena_usp**), saj ga izvajajo v vseh društvih nosilcih vrhunske košarke, 75% nosilcev kakovostne košarke ter 29% nosilcev tekmovalne košarke. Svoj tabor (**tabor**) zunaj domačega kraja organizirajo vsa društva nosilci vrhunske košarke, 38% nosilcev kakovostne košarke in 43% nosilcev tekmovalne košarke. V tabor v Postojni (**post**), ki ga organizira KZS pa pošiljajo svoje igralce skoraj vsa društva. Zanimivo je, da največje število svojih igralcev (**post_št**) (tabela 15) pošiljajo društva nosilci kakovostne košarke (v povprečju 18)(tabela 15), največ celo 50. Društva nosilci vrhunske košarke pošljejo na tabor v Postojno v povprečju 16 svojih igralcev nosilci tekmovalne košarke pa 7. Razlike niso statistično značilne.

Tabela 15

Strokovno-organizacijski vidiki dela društev z mladimi košarkarji (hi-kvadrat test) glede na nosilce košarke v Sloveniji

		liga			skupaj	hi- kvadrat sig.
		1	2	3		
šola	1 (DA)	3	14	4	21	0,171
	2 (NE)	0	2	3	5	
	Skupaj	3	16	7	26	
oš	1 (DA)	3	16	5	24	0,052
	2 (NE)	0	0	2	2	
	Skupaj	3	16	7	26	
načrt	1 (DA)	2	14	6	22	0,682
	2 (NE)	1	2	1	4	
	Skupaj	3	16	7	26	
pripr	1 (DA)	3	12	3	18	0,157
	2 (NE)	0	4	4	8	
	Skupaj	3	16	7	26	
prisot	1 (DA)	3	11	7	26	
	Skupaj	3	11	7	26	
poroč	1 (DA)	2	14	3	19	0,03
	2 (NE)	1	1	4	6	
	Skupaj	3	15	7	25	
testi	1 (DA)	3	10	4	17	0,439
	2 (NE)	0	5	3	8	
	Skupaj	3	15	7	25	
ocena_ usp	1 (DA)	3	12	2	17	0,038
	2 (NE)	0	4	5	9	
	Skupaj	0	16	7	26	
tabor	1 (DA)	3	6	3	12	0,145
	2 (NE)	0	10	4	14	
	Skupaj	3	16	7	26	
post	1 (DA)	3	15	6	24	0,722
	2 (NE)	0	1	1	2	
	Skupaj	3	16	7	26	

Legenda:

- 1 – društva nosilci vrhunske košarke
- 2 – društva nosilci kakovostne košarke
- 3 – društva nosilci tekmovalne košarke

6.1.4.2. STROKOVNA ORGANIZIRANOST ČLANSKIH MOŠTEV

V šestindvajsetih društvih, ki so sodelovala v anketi, oz. njihovih članskih moštvi igra in trenira 312 košarkarjev (tabela 16) ali v povprečju nekaj več kot 12 na moštvo. Število igralcev v moštvi (**član_ig**) se glede na rang tekmovanja le minimalno razlikuje. Večje razlike zaznamo v številu trenerjev. V triindvajsetih društvih deluje 121 trenerjev ali povprečno 5,2 na društvo (**tren_vsi**). Pri tej spremenljivki se pojavljajo statistično pomembne razlike med društvi 1.A, 1.B in 2. SKL. Pričakovano največ trenerjev deluje v društvih 1.A SKL (v povprečju nekaj več kot 7), med tem ko se v tem pogledu društva 1.B in 2. SKL bistveno ne razlikujejo. Izmed 121 trenerjev jih je 25 profesionalnih (**tren_prof**). Le teh je spet največ v društvih 1.A SKL (nekaj manj kot 2 na društvo). Sicer pa le trije trenerji izmed vseh za svoje delo niso plačani. S članskimi ekipami dela 44 trenerjev (**trenčl_vsi**) ali povprečno nekaj manj kot dva na ekipo. Tudi tu največ trenerjev zasledimo v moštvi 1.A SKL in najmanj v moštvi 2.SKL. Približno tretjina teh trenerjev je profesionalnih (**trenčl_pro**). Največ seveda v moštvi 1.A SKL (1,1 na moštvo), nekoliko manj v 1.B SKL (0,5 na moštvo) in najmanj v 2. SKL (le 0,1 na moštvo)

Tabela 16

Število igralcev in trenerjev v članskih moštvih košarkarskih društev 1.A, 1.B in 2. SKL (opisna statistika in analiza variance)

		n	mean	std. dev.	std. napaka	min.	max.	f	sig.
član_ig	1.A SKL	8	11,88	1,553	,549	10	14	,731	,493
	1.B SKL	11	12,27	2,054	,619	10	16		
	2.SKL	6	13,67	4,885	1,994	7	19		
	Skupaj	25	12,48	2,815	,563	7	19		
tren_vsi	1.A SKL	8	7,250	2,2520	,7962	4,0	10,0	7,599	,004
	1.B SKL	11	4,182	1,0787	,3252	2,0	5,0		
	2.SKL	4	4,250	2,3629	1,1815	1,0	6,0		
	Skupaj	23	5,261	2,2607	,4714	1,0	10,0		
tren_pro	1.A SKL	8	1,875	1,8077	,6391	,0	5,0	1,502	,249
	1.B SKL	9	1,000	1,6583	,5528	,0	5,0		
	2.SKL	4	,250	,5000	,2500	,0	1,0		
	Skupaj	21	1,190	1,6315	,3560	,0	5,0		
trenčl_vsi	1.A SKL	8	2,375	1,0607	,3750	1,0	4,0	1,839	,185
	1.B SKL	11	1,727	,7862	,2371	1,0	3,0		
	2.SKL	4	1,500	,5774	,2887	1,0	2,0		
	Skupaj	23	1,913	,9002	,1877	1,0	4,0		
trenčl_pro	1.A SKL	8	1,188	1,0670	,3772	,0	3,0	1,995	,165
	1.B SKL	9	,500	1,0000	,3333	,0	3,0		
	2.SKL	4	,125	,2500	,1250	,0	,5		
	Skupaj	21	,690	,9934	,2168	,0	3,0		

Primerjava glede na nosilce košarke v Sloveniji (tabela 17) je pokazala, da se društva v številu članskih igralcev (**član_ig**) v povprečju bistveno ne razlikujejo. Zanimivo je, da je v povprečju največ igralcev v vrstah nosilcev tekmovalne košarke, kar je najverjetneje posledica amaterskega igranja košarke, ter slabega selekcioniranja v mlajših kategorijah. Nekoliko večje razlike se pojavljajo v številu vseh trenerjev v društvu (**tren_vsi**). Teh je po pričakovanju največ v društvih nosilcih vrhunske košarke (v povprečju 7,7), nekoliko manj v društvih nosilcih kakovostne košarke (v povprečju nekaj več kot 5), najmanj pa v društvih nosilcih tekmovalne košarke (nekaj več kot 4). Zanimiv je podatek, da v enem izmed nosilcev kakovostne košarke delujeta le dva trenerja. To je zagotovo premalo za kvalitetno delo, če vemo, da morajo imeti društva na tej ravni kar veliko število selekcij. Zaželeno pa je tudi, da na treningih delata dva trenerja. Razlike v obeh omenjenih spremenljivkah niso statistično značilne. Precejšnje razlike (statistično značilne) so v številu profesionalnih trenerjev (**tren_pro**), saj je v društvih nosilcih vrhunske košarke v povprečju 3,7

profesionalnih trenerjev, v društvih nosilcih kakovostne košarke v povprečju nekaj manj kot en, medtem ko jih v društvih nosilcih tekmovalne košarke praktično ni. Kljub temu, da smernice narekujejo, da morajo imeti društva nosilci kakovostne košarke imeti vsaj dva profesionalna trenerja (članskega in trenerja mlajših selekcij) tega društva ne izpolnjujejo. Razveseljiv pa je podatek, da imajo nekatera društva nosilci kakovostne košarke tudi bistveno več profesionalnih trenerjev (največ 5), kar je tudi najvišja številka pri društvih nosilcih vrhunske košarke. Prav tako so statistično značilne razlike v povprečnem številu članskih trenerjev (**trenčl_vsi**), ki delujejo v društvih. Največ jih je v društvih nosilcih vrhunske košarke (3,33), sledijo društva nosilci kakovostne košarke (1,75) ter društva nosilci tekmovalne košarke (1,5). Dva kluba nosilca vrhunske košarke imata celo štiri članske trenerje, med katerimi so trije profesionalni (**trenčl_pro**). V povprečju pa imajo nosilci vrhunske košarke nekaj več kot dva profesionalna trenerja, nosilci kakovostne košarke 0,6. med nosilci tekmovalne košarke pa je le eno društvo, ki ima trenerja zaposlenega za polovični delavni čas.

Tabela 17

Število igralcev in trenerjev v članskih moštvih košarkarskih društev glede na nosilce košarke v Sloveniji (opisna statistika in analiza variance)

		n	mean	std. dev.	std. napaka	min.	max.	f	sig.
član_ig	1	3	12,33	1,528	0,882	11	14	0,731	0,493
	2	16	12,06	1,914	0,478	10	16		
	3	6	13,67	4,885	1,994	7	19		
	skupaj	25	12,48	2,815	0,563	7	19		
tren_vsi	1	3	7,667	2,5166	1,453	5	10	2,444	0,112
	2	16	5,063	2,0156	0,5039	2	9		
	3	4	4,25	2,3629	1,1815	1	6		
	skupaj	23	5,261	2,2607	0,4714	1	10		
tren_pro	1	3	3,667	1,5275	0,8819	2	5	6,79	0,006
	2	14	0,929	1,3848	0,3701	0	5		
	3	4	0,25	0,5	0,25	0	1		
	skupaj	21	1,19	1,6315	0,356	0	5		
trenčl_vsi	1	3	3,333	1,1547	0,6667	2	4	6,712	0,006
	2	16	1,75	0,6831	0,1708	1	3		
	3	4	1,5	0,5774	0,2887	1	2		
	skupaj	23	1,913	0,9002	0,1877	1	4		
trenčl_pro	1	3	2,167	1,0408	0,6009	1	3	6,332	0,008
	2	14	0,536	0,8427	0,2252	0	3		
	3	4	0,125	0,25	0,125	0	0,5		
	skupaj	21	0,69	0,9934	0,2168	0	3		

Legenda:

- 1 – društva nosilci vrhunske košarke
- 2 – društva nosilci kakovostne košarke
- 3 – društva nosilci tekmovalne košarke

Velike razlike lahko opazimo pri sodelovanju klubov s fizioterapevtom in zdravnikom. V povprečju sodeluje s fizioterapevtom (**fizio**) 69% vseh društev, ki so sodelovala v raziskavi. Njihov odstotek se zmanjšuje glede na rang tekmovanja. Tako s fizioterapevtom sodelujejo vsa društva 1.A SKL, 72% društev 1.B SKL in le 28% društev 2.SKL. Tudi z zdravnikom (**zdrav**) sodelujejo skoraj vsa moštva 1.A SKL (vsa razen enega), v 1.B je takih manj (le 54 %), medtem ko v 2. SKL z zdravnikom sodeluje le eno moštvo od šestih. Razlike v omenjenih dveh spremenljivkah, ki se pojavljajo med klubi različnega ranga so statistično značilne. Zelo slabo pa je tudi sodelovanje s psihologom (**psih**), saj z njim sodelujeta le dva kluba 1.A SKL (izmed vseh sodelujočih v raziskavi). Tako slabo sodelovanje je najbrž posledica pomanjkanja strokovnega kadra in finančnih sredstev (predvsem **fizio** in **zdrav**), medtem ko je za slabo sodelovanje s psihologom, najverjetneje krivo še prepričanje trenerjev, da takšnega sodelovanje ne potrebujejo.

Tabela 18

Sodelovanje s fizioterapevtom, psihologom in zdravnikom v članskih moštvih košarkarskih društev 1.A, 1.B in 2. SKL (hi-kvadrat test)

		Liga			Skupaj	Hi-kvadrat Sig.	
		1.A SKL	1.B SKL	2. SKL			
fizio	1 (DA)	8 (100,0 %)	8 (72,2 %)	2 (28,6 %)	18 (69,2 %)	,011	
	2 (NE)	0 (0,0 %)	3 (27,3 %)	5 (71,4 %)	8 (30,8 %)		
Skupaj		8	11	7	26		
psih	1 (DA)	2 (25,0 %)	0 (0,0 %)	0 (0,0 %)	2 (7,7 %)		,087
	2 (NE)	6 (75,0 %)	11 (100,0 %)	7 (100,0 %)	24 (92,3 %)		
Skupaj		8	11	7	26		
zdrav	1 (DA)	7 (87,5 %)	6 (54,5 %)	1 (16,7 %)	14 (56,0 %)	,030	
	2 (NE)	1 (12,5 %)	5 (45,5 %)	5 (83,3 %)	11 (44,0 %)		
Skupaj		8	11	6	25		

Danes je sodelovanje vrhunskih športnih kolektivov s fizioterapevtom in zdravnikom nujno. Tako lahko iz tabele 18 razberemo, da prav vsa društva nosilci vrhunske košarke sodelujejo z njima ((**fizio**), (**zdrav**)). Tudi večina društev nosilcev kakovostne košarke sodeluje s fizioterapevtom (81%), manj pa z zdravnikom (63%). V društvih najnižjega ranga je to sodelovanje žal slabo, saj jih s fizioterapevtom sodeluje slaba tretjina, med tem ko z zdravnikom sodeluje le eno društvo. S psihologom (**psih**) sodeluje 66% društev nosilcev vrhunske košarke (2 od 3), med tem ko ostala slovenska košarkarska društva tega sodelovanja ne prakticirajo. V vseh treh omenjenih spremenljivkah se društva posameznih rangov statistično pomembno razlikujejo med seboj.

Tabela 19

Sodelovanje s fizioterapevtom, psihologom in zdravnikom v članskih moštvih košarkarskih društev nosilcev vrhunske, kakovostne in tekmovalne košarke (hi-kvadrat test)

		Liga			Skupaj	Hi-kvadrat Sig.
		1	2	3		
fizio	1 (DA)	3	13	2	18	0,16
	2 (NE)	0	3	5	8	
Skupaj		3	16	7	26	
psih	1 (DA)	2	0	0	2	0
	2 (NE)	1	16	7	24	
Skupaj		3	16	7	26	
zdrav	1 (DA)	3	10	1	14	0,039
	2 (NE)	0	6	5	11	
Skupaj		3	16	6	25	

Legenda:

- 1 – društva nosilci vrhunske košarke
- 2 – društva nosilci kakovostne košarke
- 3 – društva nosilci tekmovalne košarke

Statistično značilne razlike med moštvi 1. A, 1. B ter 2. SKL zasledimo v številu igralcev, ki izhajajo iz lastnega podmladka (**podmlad**). Teh je po pričakovanjih več v nižje ligaških moštvih (v 1.B SKL kar 72%), medtem ko jih je v 1. A SKL le nekaj manj kot polovica izmed vseh igralcev. Po številu domačih (slovenskih) igralcev, ki niso bili vzgojeni v lastnem klubu in so nosilci igre v svojih moštvih (**nosilci_si**) se moštva glede na rang tekmovanja praktično ne razlikujejo. Število mladincev v članskih moštvih (**mlad_čl**) sicer glede na rang tekmovanja pada (največ jih je v 2. SKL, najmanj pa v 1. A SKL), vendar pa razlike niso statistično značilne. Podobno velja tudi za število izposojenih igralcev (**izpos_ig**).

Velike in statistično značilne razlike pa zasledimo v številu igralcev s statusom tujca (**tujci**), kakor tudi v številu igralcev s statusom tujca, ki so nosilci igre v svojih moštvih (**nos_tuj**). Tujci nastopajo samo v 1. A SKL in skoraj vsi so nosilci igre v svojih moštvih. Velike razlike pa seveda obstajajo v honorarjih in materialnem statusu igralcev. V 1. A SKL dobivajo honorarje ali plačo po pogodbi (**plač_ig**) skoraj vsi igralci, od tega jih je v povprečju sedem (59%) profesionalcev (**prof_ig**). V 1. B SKL dobi honorar ali plačo po pogodbi 63% igralcev, vendar pa se v povprečju le eden igralec v moštvu s košarko ukvarja profesionalno. V 2. SKL praktično ne zasledimo plačanih igralcev, vsi igralci se s košarko ukvarjajo na amaterski ravni.

Kljub razlikam v številu treningov in njihovem trajanju, ki so razvidne iz tabele 21, pa ne zasledimo razlik v številu poškodovanih igralcev (**poškod**).

Tabela 20

Nekatere značilnosti in sestava igralskega kadra v članskih moštvih košarkarskih društev 1.A, 1.B in 2. SKL (opisna statistika in analiza variance)

		n	mean	std. dev.	std. napaka	min.	max.	f	sig.
podmlad	1.A SKL	8	5,88	1,727	,766	4	8	3,439	,049
	1.B SKL	11	9,00	2,098	,632	5	12		
	2.SKL	7	9,00	4,397	1,662	0	13		
	Skupaj	26	8,12	3,090	,606	0	13		
nosil_si	1.A SKL	7	2,43	,976	,369	1	4	,275	,762
	1.B SKL	11	2,91	1,640	,495	0	6		
	2.SKL	6	2,50	1,643	,671	0	5		
	Skupaj	24	2,67	1,435	,293	0	6		
tujci	1.A SKL	8	3,63	3,815	1,349	0	11	7,223	,004
	1.B SKL	9	,00	,000	,000	0	0		
	2.SKL	7	,00	,000	,000	0	0		
	Skupaj	24	1,21	2,734	,558	0	11		
nos_tuj	1.A SKL	8	3,13	2,850	1,008	0	8	9,615	,001
	1.B SKL	9	,00	,000	,000	0	0		
	2.SKL	7	,00	,000	,000	0	0		
	Skupaj	24	1,04	2,177	,444	0	8		
plač_ig	1.A SKL	8	11,13	1,727	,611	9	14	20,612	,000
	1.B SKL	11	7,73	4,798	1,447	0	15		
	2.SKL	7	,29	,756	,286	0	2		
	Skupaj	26	6,77	5,331	1,046	0	15		
prof_ig	1.A SKL	8	7,00	4,811	1,701	1	14	14,075	,000
	1.B SKL	10	1,00	1,333	,422	0	4		
	2.SKL	7	,00	,000	,000	0	0		
	Skupaj	25	2,64	4,112	,822	0	14		
izpos_ig	1.A SKL	8	,38	,518	,183	0	1	3,138	,062
	1.B SKL	11	1,18	1,328	,400	0	4		
	2.SKL	7	1,86	1,345	,508	0	4		
	Skupaj	26	1,12	1,243	,244	0	4		
mlad_či	1.A SKL	8	2,13	1,642	,581	0	4	1,470	,251
	1.B SKL	11	3,73	2,328	,702	0	8		
	2.SKL	7	4,43	3,994	1,510	0	12		
	Skupaj	26	3,42	2,759	,541	0	12		
poškod	1.A SKL	8	2,50	1,927	,681	0	5	,003	,997
	1.B SKL	11	2,45	1,368	,413	0	4		
	2.SKL	7	2,43	1,988	,751	0	6		
	Skupaj	26	2,46	1,655	,325	0	6		

Delitev društev na nosilce vrhunske, kakovostne in tekmovalne košarke ter njihova primerjave (tabela 21) pokaže statistično pomembne razlike v številu doma vzgojenih igralcev v članskem moštvu (**podmlad**), saj so v društvih nosilcih vrhunske košarke v povprečju le štirje, medtem ko jih je v društvih nosilcih kakovostne in tekmovalne košarke 8,4 in 9. V številu slovenskih igralcev, ki niso bili vzgojeni v lastnem klubu in so nosilci igre v svojih moštvih (**nosil_si**), se društva med seboj razlikujejo le minimalno. Statistično značilno pa se društva med seboj razlikujejo po številu tujcev, (**tujci**), ki so po večini tudi nosilci igre v svojih moštvih (**nos_tuj**) (82%). Tujci praviloma nastopajo le v društvih nosilcih vrhunske košarke (v povprečju 7,3), medtem ko v društvih nosilcih kakovostne košarke zasledimo v povprečju le 0,5 tujca na moštvo. Potrebno pa je poudariti, da se tudi društva nosilci košarke v tej spremenljivki precej razlikujejo med seboj, saj je razpon tujcev v članski ekipi od 3 do 11. Statistično pomembno se društva razlikujejo tudi po številu plačanih (**plač_ig**) in profesionalnih (**prof_ig**) igralcev. V društvih nosilcih vrhunske košarke so vsi članski igralci plačani, kar 87% pa se jih z igranjem košarke ukvarja profesionalno. V društvih nosilcih kakovostne košarke je v povprečju 8,5 plačanih igralcev med njimi pa v povprečju le dobra dva profesionalca. V društvih nosilcih tekmovalne košarke praktično ni plačanih igralcev. Tudi tukaj se društva med seboj zelo razlikujejo, saj zasledimo med društvi nosilci kakovostne košarke razpon plačanih igralcev od 0 pa do 15. podobno je tudi s profesionalnimi igralci kjer je razpon od 0 do 10. Ti podatki kažejo, da so nekatera društva nosilci kakovostne košarke zelo dobro organizirana in imajo zelo visoke ambicije. Tako je le vprašanje časa, kdaj bodo postala nosilci vrhunske košarke. Žal pa vemo, da se lahko situacija kaj hitro obrne tudi v obratno smer. Izguba pomembnega sponzorja lahko društvo zelo hitro pahne iz vrha čisto na dno. V zadnjem času kar nekaj moštev, ki so po finančnem zlomu začela popolnoma iz nova. Zato lahko slej kot prej pričakujemo, da se bodo tudi v društvih najnižjega ranga pojavili plačani igralci.

V povprečju so razlike v številu izposojenih igralcev (**izpos_ig**) med društvi z različnim statusom minimalne. Največ izposojenih igralcev je v društvih nosilcih tekmovalne košarke (v povprečju nekaj manj kot 2), sledijo društva nosilci kakovostne košarke z povprečno nekaj manj kot enim izposojenim igralcem). V društvih nosilcih vrhunske košarke so izposojeni igralci redki. Podobno je tudi z mladinci v članskih ekipah. Največ jih je v društvih najnižjega ranga v povprečju 4. Njihovo število pa se s kvaliteto klubov znižuje. Tako je v prvem moštvu društev

nosilcev vrhunske košarke v povprečju le en mladinec. Tudi tukaj so znotraj posameznih skupin društev velike razlike, saj se v društvih nosilcih tekmovalne košarke pojavlja tudi do 12 mladincev v prvih moštvih, v društvih nosilcih kakovostne košarke pa do 8. Skladno s smernicami pošiljajo najkvalitetnejša društva svoje mlade igralce na kaljenje v manj konkurenčna društva ali pa imajo svojo ekipo v nižji ligi. Od tod tudi tako visoke vrednosti v številu mladincev v članskih moštvih v nekaterih društvih.

Tudi v številu poškodovanih igralcev (**poškod**) se društva bistveno ne razlikujejo.

Tabela 21

Nekatere značilnosti in sestava igralskega kadra v članskih moštvih košarkarskih društev nosilcev vrhunske, kakovostne in tekmovalne košarke (opisna statistika in analiza variance)

		n	mean	std. dev.	std. napaka	min.	max.	f	sig.
podmlad	1	3	4	0	0	4	4	3,701	0,04
	2	16	8,38	2,029	0,507	5	12		
	3	7	9	4,397	1,662	0	13		
	Skupaj	26	8,04	3,066	0,601	0	13		
nosil_si	1	3	2	1	0,577	1	3	0,487	0,621
	2	15	2,87	1,457	0,376	0	6		
	3	6	2,5	1,643	0,671	0	5		
	Skupaj	24	2,67	1,435	0,293	0	6		
tujci	1	3	7,33	4,041	2,333	3	11	32,32	0
	2	14	0,5	0,855	0,228	0	2		
	3	7	0	0	0	0	0		
	Skupaj	24	1,21	2,734	0,558	0	11		
nos_tuj	1	3	6	2,646	1,528	3	8	38,184	0
	2	14	0,5	0,855	0,228	0	2		
	3	7	0	0	0	0	0		
	Skupaj	24	1,04	2,177	0,444	0	8		
plač_ig	1	3	12,33	1,528	0,882	11	14	18,541	0
	2	16	8,56	4,195	1,049	0	15		
	3	7	0,29	0,756	0,286	0	2		
	Skupaj	26	6,77	5,331	1,046	0	15		
prof_ig	1	3	10,67	4,163	2,404	6	14	16,62	0
	2	15	2,27	3,011	0,777	0	10		
	3	7	0	0	0	0	0		
	Skupaj	25	2,64	4,112	0,822	0	14		
izpos_ig	1	3	0,33	0,577	0,333	0	1	2,194	0,134
	2	16	0,94	1,181	0,295	0	4		
	3	7	1,86	1,345	0,508	0	4		
	Skupaj	26	1,12	1,243	0,244	0	4		
mlad_či	1	3	1	1	0,577	0	2	1,714	0,202
	2	16	3,44	2,128	0,532	0	8		
	3	7	4,43	3,994	1,51	0	12		
	Skupaj	26	3,42	2,759	0,541	0	12		
poškod	1	3	3	1,732	1	1	4	0,17	0,845
	2	16	2,38	1,586	0,397	0	5		
	3	7	2,43	1,988	0,751	0	6		
	Skupaj	26	2,46	1,655	0,325	0	6		

Legenda:

- 1 – društva nosilci vrhunske košarke
- 2 – društva nosilci kakovostne košarke
- 3 – društva nosilci tekmovalne košarke

Po številu treningov v sezoni (**tre_sez**) se moštva 1. A SKL krepko razlikujejo od moštev 1. B in 2. SKL (tabela 22), saj v eni sezoni opravijo v povprečju 364 vadbenih enot, kar je skoraj dva krat več treningov, kot jih v povprečju v eni sezoni opravijo moštva omenjenih lig. Posledično moštva 1. A SKL opravijo tudi veliko več (667) vadbenih ur (60 min) v sezoni (**ure_sez**), kot moštva 1. B (343) in 2. SKL (300). Razlike v količini vadbenih ur se prenesejo tudi na število treningov na teden (**član_tr**). V 1. A SKL tako moštva vadijo v povprečju več kot 8 krat tedensko, v 2. SKL pa le 4 krat tedensko. Razlike v vseh treh omenjenih spremenljivkah so statistično značilne. Prav tako pa ugotovimo statistično pomembne razlike pri povprečni dolžini (trajanju) treninga (**član_min**). Vadbena enota v povprečju traja v 1. A SKL skoraj dve uri (115 min), v 1. B in 2. SKL pa precej manj (99 oz 95 min). Znatne in statistično pomembne razlike pa ugotovimo tudi pri spremenljivki **prip_dni** oz. številu dni priprav izven domačega kraja. Moštva 1.A SKL se izven domačega kraja pripravljajo v povprečju nekaj manj kot 8 dni v sezoni, moštva 1.B in 2. SKL pa manj kot tri.

Tudi pri številu vseh tekem odigranih v sezoni 2003/2004 (**tekme_vs**) kakor tudi pri številu uradnih tekem (**tekme_ur**) odigranih v omenjeni sezoni opazimo pomembne in statistično značilne razlike. Moštva 1. A SKL so odigrala v sezoni v povprečju 57 tekem (od tega 39 uradnih), moštva 1. B SKL 44 tekem (29 uradnih), moštva 2. SKL pa le 39 tekem (od tega 21 uradnih).

Zelo zanimiv pa je podatek, da med moštvi 1. A, 1. B ter 2. SKL ni statistično značilnih razlik v deležu posamičnih (individualnih) treningov. Ta je pri moštvih 1. A SKL celo nižji kot pri moštvih 2. SKL.

Tabela 22

Nekatere značilnosti treningov in tekem v članskih moštvih košarkarskih društev 1.A, 1.B in 2. SKL (opisna statistika in analiza variance)

		n	mean	std. dev.	std. napaka	min.	max.	f	sig.
tren_sez	1.A SKL	7	364,00	108,818	41,129	196	500	10,269	,000
	1.B SKL	11	195,36	55,339	16,685	100	312		
	2.SKL	4	190,50	92,896	46,448	73	300		
	Skupaj	22	248,14	112,431	23,970	73	500		
ure_sez	1.A SKL	7	656,57	214,870	81,213	300	920	8,587	,003
	1.B SKL	9	343,22	144,995	48,332	150	650		
	2.SKL	4	300,25	115,777	57,888	168	450		
	Skupaj	20	444,30	226,621	50,674	150	920		
član_tr	1.A SKL	7	8,14	3,338	1,262	2	11	5,674	,011
	1.B SKL	11	5,82	1,834	,553	4	9		
	2.SKL	6	4,00	,894	,365	3	5		
	Skupaj	24	6,04	2,645	,540	2	11		
član_min	1.A SKL	8	115,00	10,690	3,780	90	120	3,575	,045
	1.B SKL	11	99,09	13,751	4,146	90	120		
	2.SKL	6	95,00	22,583	9,220	60	120		
	Skupaj	25	103,20	17,010	3,402	60	120		
prip_dni	1.A SKL	8	7,88	6,770	2,394	0	15	4,389	,024
	1.B SKL	11	2,18	2,601	,784	0	7		
	2.SKL	7	2,71	2,928	1,107	0	7		
	Skupaj	26	4,08	4,931	,967	0	15		
ind%	1.A SKL	7	26,29	15,966	6,034	0	45	1,006	,382
	1.B SKL	11	24,09	22,002	6,634	5	30		
	2.SKL	5	31,00	21,331	9,539	0	40		
	Skupaj	23	26,26	19,487	4,063	0	45		
tekme_ur	1.A SKL	8	39,63	11,199	3,959	30	65	12,428	,000
	1.B SKL	11	29,55	2,067	,623	26	32		
	2.SKL	6	21,83	3,817	1,558	18	28		
	Skupaj	25	30,92	9,389	1,878	18	65		
tekme_vs	1.A SKL	8	57,50	13,299	4,702	32	75	7,882	,003
	1.B SKL	11	44,45	4,865	1,467	40	54		
	2.SKL	6	39,17	8,542	3,487	30	50		
	Skupaj	25	47,36	11,471	2,294	30	75		

Ko primerjamo nekatere značilnosti treningov in tekem članskih moštev društev nosilcev vrhunske, kakovostne in tekmovalne košarke ugotovimo, da moštva društev nosilcev vrhunske košarke letno opravijo v povprečju 376 treningov (**tren_sez**), moštva nosilcev kakovostne košarke jih opravijo v povprečju 247, moštva nosilcev tekmovalne košarke pa v povprečju le 190. Tudi tukaj opazimo velika nihanja znotraj posameznih skupin društev, saj je razpon treningov moštev nosilcev kakovostne košarke od 100 do 500. Podatek, da nekatera društva nosilci kakovostne košarke opravijo letno več treningov kot moštva nosilcev vrhunske košarke ni presenetljiv, saj moštva ki nastopajo v mednarodnih tekmovanji odigrajo 2 tekmi tedensko. Podobno razmerje je tudi v številu vadbenih ur (**ure_sez**), ki jih moštva v povprečju opravijo v eni sezoni.

Vrhunska moštva opravijo tedensko 10 treningov (**član_tr**), ki trajajo v povprečju 117 min (**član_min**). Moštva nosilcev kakovostne košarke v povprečju trenirajo nekaj več kot 6 krat tedensko po 104 minute, moštva nosilcev tekmovalne košarke pa štiri krat na teden po 95 min. V spremenljivki (**član_tr**) so razlike statistično značilne. Statistično pomembne razlike so tudi v številu tekem odigranih v eni sezoni (**tekme_vs**),. Vrhunska moštva odigrajo v povprečju 64 tekem (od tega 49 uradnih (**tekme_ur**)), moštva nosilcev kakovostne košarke jih odigrajo 47 (31 uradnih), moštva nosilcev tekmovalne košarke pa le 39 (22 uradnih).

Tabela 23

Nekatere značilnosti treningov in tekem v članskih moštvih košarkarskih društev nosilcev vrhunske, kakovostne in tekmovalne košarke (opisna statistika in analiza variance)

		n	mean	std. dev.	std. napaka	min.	max.	f	sig.
tren_sez	1	2	376	33,941	24	352	400	1,993	,164
	2	16	246,56	113,251	28,313	100	500		
	3	4	190,5	92,896	46,448	73	300		
	Skupaj	22	248,14	112,431	23,97	73	500		
ure_sez	1	2	748	144,25	102	646	850	3,211	,066
	2	14	442,07	223,128	59,634	150	920		
	3	4	300,25	115,777	57,888	168	450		
	Skupaj	20	444,3	226,621	50,674	150	920		
član_tr	1	2	10	0	0	10	10	5,839	,010
	2	16	6,31	2,575	0,644	2	11		
	3	6	4	0,894	0,365	3	5		
	Skupaj	24	6,04	2,645	0,54	2	11		
član_min	1	3	116,67	5,774	3,333	110	120	1,748	,197
	2	16	103,75	15	3,75	90	120		
	3	6	95	22,583	9,22	60	120		
	Skupaj	25	103,2	17,01	3,402	60	120		
prip_dni	1	3	13	2,646	1,528	10	15	9,216	,001
	2	16	3	4,258	1,065	0	14		
	3	7	2,71	2,928	1,107	0	7		
	Skupaj	26	4,08	4,931	0,967	0	15		
ind%	1	3	38	8,185	4,726	29	45	3,650	,043
	2	15	17,67	10,154	2,622	0	30		
	3	7	17,86	16,797	6,349	0	40		
	Skupaj	25	20,16	13,471	2,694	0	45		
tekme_ur	1	3	49	14,177	8,185	38	65	25,379	,000
	2	16	30,94	3,316	0,829	26	40		
	3	6	21,83	3,817	1,558	18	28		
	Skupaj	25	30,92	9,389	1,878	18	65		
tekme_vs	1	3	63,67	9,866	5,696	57	75	6,747	,005
	2	16	47,38	9,653	2,413	32	72		
	3	6	39,17	8,542	3,487	30	50		
	Skupaj	25	47,36	11,471	2,294	30	75		

Legenda:

- 1 – društva nosilci vrhunske košarke
- 2 – društva nosilci kakovostne košarke
- 3 – društva nosilci tekmovalne košarke

6.1.5. ODNOS IN OCENA DRUŠTEV O DELOVANJU STROKOVNIH INSTITUCIJ

Na splošno lahko rečemo, da so v košarkarskih društvih slabo seznanjeni z delovanjem strokovnih institucij. Delovanje OKS-ZŠZ (**oks**) pozna slabih 30% društev (tabela 23), večina (54%) društev pa je z delovanjem OKS seznanjena le delno.(tabela 23). Društva so delo in vlogo slednjega ocenila s povprečno oceno 3,22 (tabela 24), pri čemer lahko ugotovimo najvišjo oceno pri društvih 1A SKL (kar 4.33), precej nižjo pa pri predstavnikih 1.B SKL (2,75) in 2. SKL (2,5). Na vprašanje, ali ste seznanjeni z delovanjem Strokovnega sveta za šport republike Slovenije (**svet**), je pritrdilo odgovoril le eno košarkarsko društvo izmed 24 vprašanih. Delno je z njegovim delovanjem seznanjenih 45%, kar polovica društev pa sploh ni seznanjena z njegovim delovanjem (tabela 24). Oceno dela in vloge Strokovnega sveta za šport republike Slovenije so podali le v treh košarkarskih društvih (tabela 25).

Tabela 24

Seznanjenost z delovanjem strokovnih institucij

		N	%	Vsota %
oks	DA	7	29,2	29,2
	NE	4	16,7	45,8
	DELNO	13	54,2	100
	Skupaj	24	100	
svet	DA	1	4,2	4,2
	NE	12	50	54,2
	DELNO	11	45,8	100
	Skupaj	24	100	

Tabela 25

Ocena dela in vloge strokovnih institucij

		n	mean	std. dev.	std. nap.	min.	max.
oks_oc	1.A SKL	3	4,33	0,577	0,333	4	5
	1.B SKL	4	2,75	0,5	0,25	2	3
	2. SKL	2	2,5	0,707	0,5	2	3
	Skupaj	9	3,22	0,972	0,324	2	5
svet_oc	1.A SKL	2	4	0	0	4	4
	1.B SKL	1	2	.	.	2	2
	2. SKL	0
	Skupaj	3	3,33	1,155	0,667	2	4

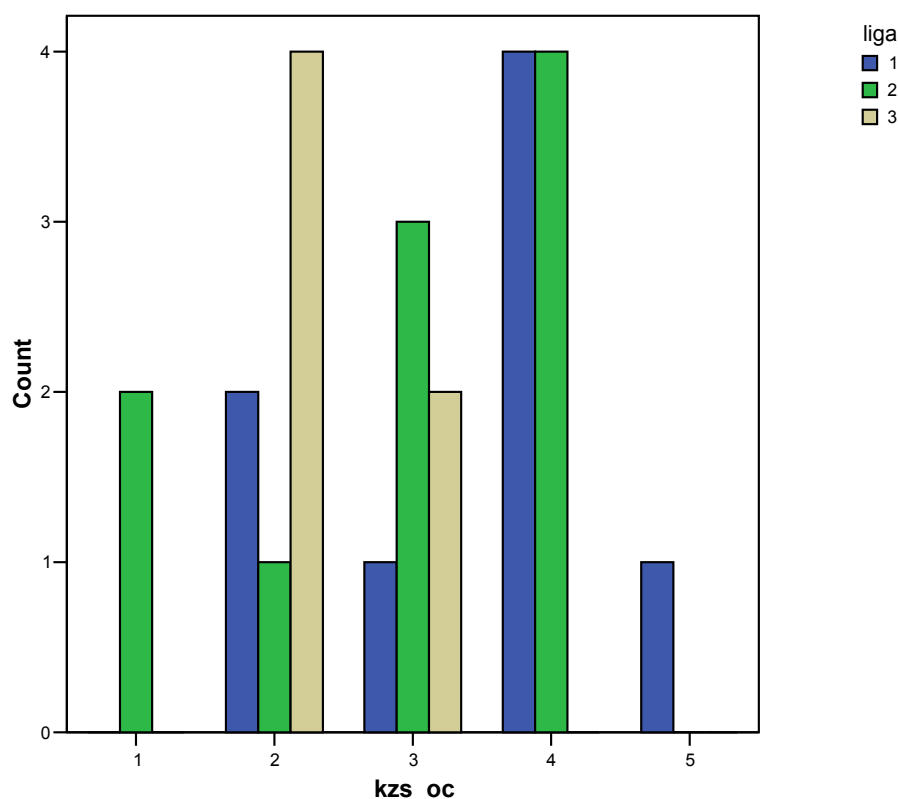
Košarkarska društva so z delom in vlogo KZS različno zadovoljna (**kzs_oc**). Dodeljene ocene so bile v razponu od 1 do 5 (graf 1), povprečna ocen pa je bila 3 (tabela 26). Najvišje so delo in vlogo KZS ocenila društva iz 1.A SKL, s povprečno oceno 3,5, sledi 1.B SKL (2,9) ter 2. SKL (2,33).

Podobne rezultate dobimo tudi, ko primerjamo ocene društev razdeljenih na nosilce vrhunske, kakovostne in tekmovalne košarke v Sloveniji. V povprečju so jo najslabše ocenila društva nosilci tekmovalne košarke (2,33), nekoliko bolje pa društva nosilci kakovostne (3,13) ter vrhunske (3,33) košarke.

V društvih so KZS največkrat pohvalili za organizacijo tekmovanj mlajših starostnih kategorij ter za dobro delo z mladimi reprezentančnimi selekcijami. KZS je bila pohvaljena še za dobro organiziranost, razvejan tekmovalni sistem, njeno spletno stran, vodenje tekmovanj, košarkarski tabor, ki ga organizira v Postojni, licenčne seminarje za trenerje ter bilten Trener. Društva najbolj pogosto grajajo KZS zaradi prevelikih stroškov, ki jih bremenijo, slabega sodelovanja z mediji ter prepogostega spreminjanje tekmovalnih sistemov in koledarjev. Očitajo ji tudi premajhno skrb za razvoj košarke v Sloveniji, neaktivnost v zvezi s popularizacijo košarke v Sloveniji in zadovoljnost z doseženim/ samozadostnost. Moti jih še premalo skrbi oz. pomoči za manjša društva, netransparentnost delovanja, netransparentnost poslovanja, nekorektnost oz. nedoslednost pri izboru trenerjev reprezentančnih selekcij, nedosledno sankcioniranje kršiteljev obveznosti, favoriziranje določenih centrov/klubov, vodenje tekmovanj, neustrezen statut in mačehovski odnos do društev.

Graf 1

Ocene dela KZS

Tekmovalna komisija KZS je za svoje delo, s strani anketiranih košarkarskih društev, dobila povprečno oceno 3,5 (**tek_kom**). (tabela 26). Ocene se med društvi, ki nastopajo v 1.A, 1.B in 2. SKL niso bistveno razlikovale, njihov razpon pa je bil od 2 do 5. Prav tako se ocene bistveno ne razlikujejo, ko jih primerjamo glede na nosilce košarke v Sloveniji.

Tekmovalna komisija je dobila največ pohval na račun njene korektnosti delovanja in ažurnosti pri posredovanju rezultatov/podatkov. Društva so pohvalila še njeno doslednost pri kaznovanju, transparentnost delovanja, nepristranskost ter korektnost komisarja. Najbolj pa jih moti togost pri določanju kazni, delegiranje sodnikov in vloga tehničnih komisarjev. Nekatera društva ji očitajo tudi favoriziranje določenih ekip, neodločnost/popuščanje nekaterim kršiteljem, prestrogo sankcioniranje ter neusklajenost 1.SKL in lige Goodyear.

Še bolj kot s tekmovalno komisijo so v društvih zadovoljni z registracijsko komisijo KZS (**reg_kom**), saj so njeno delovanje ovrednotili s povprečno oceno 3,9 (tabela 3). Najbolj so z njo zadovoljni predstavniki 2. SKL (ocena 4,3), nekoliko manj pa

predstavniki obeh prvih lig (ocena 3,7). Pri delitvi društev na nosilce košarke v Sloveniji dobimo pri ocenah nekoliko večje razlike (tabela 27), vendar le-te niso statistično značilne). Tako so društva nosilci vrhunske košarke registracijsko komisijo ocenili s povprečno oceno 3, društva nosilci kakovostne košarke s 3,92 in društva nosilci tekmovalne košarke s 4,33.

Registracijska komisija je dobila največ pohval za korektnost delovanja, ažurnost in bilten prestopov. Društva pa so izrekla tudi nekaj kritik na njen račun. Menijo, da je popustljiva, prezaposlena, da ne preverja točnosti podatkov ter samovoljno tolmači registracijski pravilnik.

Tabela 26

Ocena dela in vloge KZS in njenih komisij s strani košarkarskih društev, ki imajo prvo moštvo v 1. A, 1.B ali 2. SKL

		n	mean	std. dev.	std. nap.	min.	max.
kzs_oc	1.A SKL	8	3,5	1,069	0,378	2	5
	1.B SKL	10	2,9	1,197	0,379	1	4
	2. SKL	6	2,33	0,516	0,211	2	3
	Skupaj	24	2,96	1,083	0,221	1	5
tek_kom	1.A SKL	7	3,71	1,113	0,421	2	5
	1.B SKL	10	3,5	0,707	0,224	2	4
	2. SKL	7	3,29	0,756	0,286	2	4
	Skupaj	24	3,5	0,834	0,17	2	5
reg_kom	1.A SKL	7	3,71	1,38	0,522	1	5
	1.B SKL	7	3,71	0,951	0,36	2	5
	2. SKL	6	4,33	0,816	0,333	3	5
	Skupaj	20	3,9	1,071	0,24	1	5

Tabela 27

Ocena dela in vloge KZS in njenih komisij s strani košarkarskih društev nosilcev vrhunske, kakovostne in tekmovalne košarke v Sloveniji

		n	mean	std. dev.	std. nap.	min.	max.
kzs_oc	1	3	3,33	1,155	0,667	2	4
	2	15	3,13	1,187	0,307	1	5
	3	6	2,33	0,516	0,211	2	3
	skupaj	24	2,96	1,083	0,221	1	5
tek_kom	1	3	3,33	1,155	0,667	2	4
	2	14	3,64	0,842	0,225	2	5
	3	7	3,29	0,756	0,286	2	4
	skupaj	24	3,5	0,834	0,17	2	5
reg_kom	1	3	3	1,732	1	1	4
	2	11	3,91	0,944	0,285	2	5
	3	6	4,33	0,816	0,333	3	5
	skupaj	20	3,9	1,071	0,24	1	5

Legenda:

- 1 – društva nosilci vrhunske košarke
- 2 – društva nosilci kakovostne košarke
- 3 – društva nosilci tekmovalne košarke

Društva, člani združenja 1.A SKL, so delo le tega ocenila s povprečno oceno 3 (**z1a_oc**) (tabela 4). Pohvalili so rednost sestankov, voljo do dela in dogovarjanje s sodniško organizacijo. Med kritikami pa se pojavljajo očitki, da se daje preveliko težo/pomen Jadranski ligi, da ni dogovora o sodniških stroških. Nekateri omenjajo še neaktivnost in nekooperativnost managerjev/predsednikov društev. Društva 1.B SKL so s svojim združenjem še manj zadovoljna. Dala so mu povprečno oceno 2,6 (**z1b_oc**). Nekateri menijo, da so pogovori v združenju 1.B SKL konstruktivni, drugi spet menijo, da ima združenje premajhno vlogo/pomen/težo, da se ne upoštevajo dogovori/sklepi združenja, da ni sodelovanja med združenjem 1.A in 1.B. Med kritikami omenjajo še nezanimanje društev za združenje ter neodločnost in nerealen program dela.

Tabela 28

Ocena dela združenj 1.A SKL in 1.B SKL

	N	Razpon	Min.	Max.	Mean	Std. Dev.
z1a_oc	7	3	1	4	3	1
z1b_oc	8	3	1	4	2,63	1,061

Na vprašanje »Kako ste zadovoljni z delom ZKTS (Združenjem košarkarskih trenerjev Slovenije) (**zkts**)?« so društva največkrat odgovorila z ocenama 3 ali 4, v povprečju pa so ZKTS prisodila relativno visoko povprečno oceno 3,65 (tabela 5). Ocene predstavnikov različnih lig se med seboj niso bistveno razlikovale. Največ pohval je ZKTS dobilo za bilten Trener, za korektno opravljanje svojega dela ter za dobro organizacijo seminarjev. Pohvale je dobilo še za knjižnico in finančno pomoč pri izpopolnjevanju trenerjev. Zanimivo je, da se med kritikami pojavljajo podobne stvari kot med pohvalami, npr. nekakovostni seminarji, premalo pomoči pri strokovnih izpopolnjevanjih v tujini. Omenjena je še slaba izbira predavateljev na seminarjih, neustrezna/pristranska izbira trenerjev pri izpopolnjevanju v tujini ter slaba informiranost članov.

Društva so podala tudi oceno o sojenju (**sojenje_oc**). V povprečju so ga ocenili z oceno 3. Razpon ocen je od 1 do 4. Ocene društev različnih lig in društev z različnim statusom (glede na nosilce košarke v Sloveniji) se v povprečju skoraj ne razlikujejo.

V 23% društev so seznanjeni z delovanjem ZKSS (Združenja košarkarskih sodnikov Slovenije) (graf 2), 45% jih je z delovanjem ZKSS seznanjenih le delno, ostali z delovanjem niso seznanjeni. Povprečna ocena, ki jo je za svoje delo dobilo ZKSS (**zkss_oc**) s strani košarkarskih društev, je dokaj nizka (2,6) (tabela 29 in 30). ZKSS ni dobilo posebnih pohval, zasledimo pa lahko kar nekaj kritik s strani društev. Ta najbolj moti nizka raven sojenja, neodzivnost na kritike oz. nesprejemanje le teh ter slab nadzor nad sodniki. Omenjeni so bili še, neustrezen odnos oz. priprava na tekmo slabo sodelovanje na relaciji društvo – trenerji – sodniki, napredovanje sodnikov na podlagi nestrokovnih meril, pristransko sojenje, nedotakljivost sodnikov, to da kakovostni sodniki sodijo v Jadranski ligi in ne v SKL, ter da delegati nimajo vpliva na sodnike oz. sojenje.

Tabela 29

Ocena dela ZKTS, ZKSS ter sojenja društev, katerih članska moštva nastopajo v 1.A, 1.B ter 2. SKL

		n	mean	std. dev.	std. nap.	min.	max.
zkts	1.A SKL	5	3,6	0,894	0,4	3	5
	1.B SKL	9	3,56	0,527	0,176	3	4
	2. SKL	6	3,83	1,169	0,477	2	5
	Skupaj	20	3,65	0,813	0,182	2	5
zkss_oc	1.A SKL	5	2,2	0,837	0,374	1	3
	1.B SKL	4	3	0,816	0,408	2	4
	2. SKL	4	2,75	0,957	0,479	2	4
	Skupaj	13	2,62	0,87	0,241	1	4
sojen_oc	1.A SKL	8	3,25	0,886	0,313	2	4
	1.B SKL	10	2,80	0,919	0,291	1	4
	2. SKL	7	3,00	0,816	0,309	2	4
	Skupaj	25	3,00	0,866	0,173	1	4

Tabela 30

Ocena dela ZKTS, ZKSS ter sojenja društev nosilcev vrhunske, kakovostne in tekmovalne košarke v Sloveniji

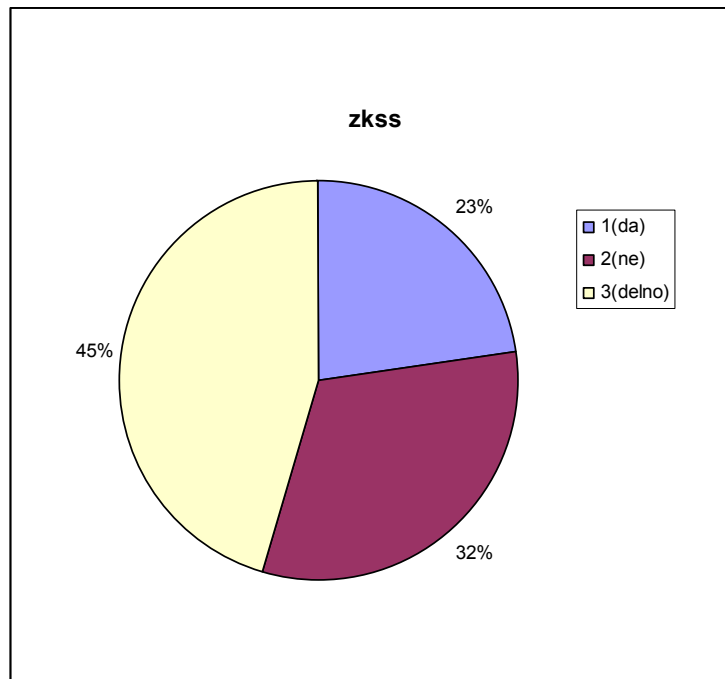
		n	mean	std. dev.	std. nap.	min.	max.
zkts	1	2	3	0	0	3	3
	2	12	3,67	0,651	0,188	3	5
	3	6	3,83	1,169	0,477	2	5
	Skupaj	20	3,65	0,813	0,182	2	5
zkss_oc	1	1	1			1	1
	2	8	2,75	0,707	0,25	2	4
	3	4	2,75	0,957	0,479	2	4
	Skupaj	13	2,62	0,87	0,241	1	4
sojen_oc	1	3	3,00	1	,577	2	4
	2	115	3,00	0,926	,239	1	4
	3	7	3,00	0,816	,309	2	4
	Skupaj	25	3,00	0,866	,173	1	4

Legenda:

- 1 – društva nosilci vrhunske košarke
- 2 – društva nosilci kakovostne košarke
- 3 – društva nosilci tekmovalne košarke

Graf 2

Seznanjenost z delovanjem ZKSS

V anketi so sodelujoči ocenili tudi delo in vlogo Fakultete za šport v zvezi s pedagoško, strokovno in znanstveno dejavnostjo v košarki (**fš_oc**) (tabela 31). Po oceni sodeč so z njo precej zadovoljni, saj so jo ocenili s povprečno oceno 4,16. Razlik med društvi različnega ranga skoraj ni zaznati. Fakulteta za šport je dobila največ pohval za kakovostne trenerske tečaje in izobraževanja ter za kakovostne, dostopne in uporabne informacije. Omenjena je bila še skrb za napredek in razvoj stroke ter pomoč trenerski organizaciji. Med kritikami so sodelujoči navedli, da dopušča nestrokovnjakom, da delujejo v stroki, da so v zadnjih letih premalo aktivni na trenerskih seminarjih in da se organizira premalo izobraževanj za nadgradnjo znanja.

Na fakulteti za šport deluje Inštitut za šport, ki organizira tečaje za usposabljanje trenerjev (trenerske tečaje). Društva so z njegovim delom še bolj zadovoljna, saj so mu dala povprečno oceno 4,33 (**iš_oc**), kar je hkrati tudi najvišja povprečna ocena izmed vseh. S strani društev je dobil Inštitut za šport največ pohval za kakovostno usposabljanje/izobraževanje. Sledijo še pohvale za kakovostne predavatelje in sodelovanje s trenerji. Društva pa pogrešajo višjo/visoko trenersko šolo in so mnenja, da termini tečajev niso najbolj ustrezni.

Tabela 31

Ocena dela FŠ ter Inštituta za šport s strani društev, ki imajo svoja članska moštva v 1.A, 1.B in 2. SKL

		n	mean	std. dev.	std. nap.	min.	max.
fš_oc	1.A SKL	5	4	0,707	0,316	3	5
	1.B SKL	9	4,11	0,601	0,2	3	5
	2. SKL	5	4,4	0,894	0,4	3	5
	Skupaj	19	4,16	0,688	0,158	3	5
iš_oc	1.A SKL	6	4,33	0,516	0,211	4	5
	1.B. SKL	6	4,33	0,516	0,211	4	5
	2. SKL	4	4,25	0,957	0,479	3	5
	Skupaj	16	4,31	0,602	0,151	3	5

Tabela 32

Ocena dela FŠ ter Inštituta za šport s strani društev nosilcev vrhunske, kakovostne in tekmovalne košarke v Sloveniji

		n	mean	std. dev.	std. nap.	min.	max.
fš_oc	1	2	3,5	0,707	0,5	3	4
	2	12	4,17	0,577	0,167	3	5
	3	5	4,4	0,894	0,4	3	5
	skupaj	19	4,16	0,688	0,158	3	5
iš_oc	1	2	4	0	0	4	4
	2	10	4,4	0,516	0,163	4	5
	3	4	4,25	0,957	0,479	3	5
	skupaj	16	4,31	0,602	0,151	3	5

Legenda:

- 1 – društva nosilci vrhunske košarke
- 2 – društva nosilci kakovostne košarke
- 3 – društva nosilci tekmovalne košarke

Na koncu so bila društva zaprosena, da navedejo tri največje probleme v zvezi z njihovim strokovnim delovanjem. Največkrat je omenjeno pomanjkanje strokovnega kadra in objektov (prostorska problematika). Sledijo finančne težave, pomanjkanje

volonterskih delavcev/kadrov, previsoke najemnine, pomanjkanje denarja za strokovni kader, pomanjkanje mladih strokovnih kadrov. Večkrat omenjeni problemi so še: usmerjenost osnovnih šol v druge športe, pomanjkanje organizacijskega kadra, pomanjkanje časa/zanimanja vodilnih, premajhna baza, konkurenca drugih športov/nogomet, pomanjkanje/nezanimanje sponzorjev, pomanjkanje motiva mladih, vmešavanje uprave /funkcionarjev v stroko, slabi pogoji za delo, obremenjenost v šoli ter nerazumevanje/neposluh šole.

7. ZAKLJUČEK

Z diplomsko nalogo smo poizkušali ugotoviti nekatere upravno-organizacije in strokovne značilnosti slovenskih košarkarskih društev. Podatke smo pridobili s pomočjo anketnega vprašalnika, ki smo ga poslali vsem košarkarskim društvom, ki nastopajo v 1. A 1. B ter 2. SKL. Na anketo je odgovorilo 26 društev, kar predstavlja 58%. Vprašanja smo razdelili na tri večje sklope. Prvi se nanaša na upravno-organiziranost društev, drugi sklop se nanaša na strokovno dejavnost društev, tretji sklop pa se nanaša na delovanje nekaterih strokovnih institucij s katerimi društva prihajajo v stik v svojem vsakodnevnem delovanju.

Društva smo razdelili po dveh kriterijih. Najprej smo jih razdelili na tri skupine in sicer glede na to v kateri ligi nastopa njihovo prvo moštvo. Nato smo jih razdelili še na društva nosilce vrhunske, kakovostne ter tekmovalne košarke, kakor velevajo Smernice razvoja košarke v Sloveniji. Nato smo opravili primerjavo vseh spremenljivk vseh treh skupin med seboj po obeh kriterijih.

Prišli smo do naslednjih zaključkov:

Društva nosilci vrhunske košarke so dokaj dobro organizirana v primerjavi z ostalimi manjšimi društvi. Imajo najvišje število funkcionarjev, med katerimi jih je nekaj tudi profesionalnih. Največkrat so profesionalci sekretarji in športni direktorji, včasih pa tudi direktorji kluba in še kdo. V manjših in manj uspešni društvih so profesionalni kadri bolj redki.

Tekme slovenskih košarkarskih društev v državnem prvenstvu si ogleda zelo malo gledalcev. Tudi društva nosilci vrhunske košarke imajo na tekmah državnega prvenstva zelo malo gledalcev predvsem v primerjavi z evropskimi tekmami. Tudi nastopanje v 1. A ligi ni garancija za dober obisk tekem, saj nekatera društva iz elitne lige beležijo zelo nizek obisk. Poudariti pa je potrebno, da v slovenski folklori ne poznamo dneva tekme, kot to poznajo v nekaterih drugih kulturah. Očitno je tudi, da je velik problem slaba identifikacija s košarkarskimi društvi. Društva temu segmentu posvečajo premalo pozornosti.

Društva nosilci vrhunske košarke tudi najboljše sodelujejo z mediji, saj o večini njihovih tekem poročajo nacionalni kakor tudi lokalni mediji. To je tudi razumljivo, saj so za medije najbolj privlačni, še posebej zanimivi so njihovi nastopi v evropskih tekmovanjih. Tekme manjših društev predvsem nosilcev kakovostne košarke delno pokrivajo nacionalni mediji, največ pozornosti pa jim namenijo lokalni mediji. Generalno gledano je medijska pozornost košarke, predvsem državnega prvenstva zelo slaba. Verjetno bi na tem področju morala več storiti KZS, predvsem v boljšem trženju lige in s sodelovanjem z prodornejšimi medijskimi hišami. Mediji so zelo močno sredstvo za popularizacijo.

Podrobnejše analize financiranja društev nismo mogli narediti, saj večina društev ni želela razkriti natančnih finančnih podatkov oz. ni vpisala zahtevanih podatkov. Vemo le, da večino proračuna društev predstavljajo sponzorska in donatorska sredstva, del denarja je iz naslova javnih sredstev (občine, država), nekaj pa prispevajo v društveno blagajno tudi članarine in vadbine. Slednje predstavljajo pomemben vir dohodkov v manjših košarkarskih društvih.

Večina košarkarskih društev je med največje probleme s katerimi se ubada njihovo društvo uvrstila ravno finančne težave. Tako smo prišli do splošne ugotovitve, da se večina društev ubada s finančnimi težavami. Nekih bistvenih pozitivnih sprememb na tem področju pa ni moč pričakovati. Nasprotno, trenutne gospodarske razmere, postopno umikanje države iz vrhunskega športa in davčna zakonodaja, ki ni naklonjena športu, napovedujejo vedno težje čase za slovensko košarko ter slovenski vrhunski šport nasploh.

Pomanjkanje finančnih sredstev se kaže tudi v relativno nizkem številu profesionalnih trenerjev, še posebej trenerjev mlajših kategorij. Smernice razvoja košarke v Sloveniji sicer določajo, da morajo imeti vsa društva nosilci vrhunske in kakovostne košarke vsaj enega profesionalnega trenerja, vendar le redka društva izpolnjujejo to zahtevo. Izjema so društva nosilci vrhunske košarke, ki se očitno zavedajo pomembnosti kvalitetnega strokovnega kadra, tudi pri delu z mlajšimi selekcijami.

Večina društev ima lastno košarkarsko šolo. Večina jih tudi sodeluje z osnovnimi šolami, saj se zavedajo kako pomembna je široka baza mladih košarkarjev, vendar pa bi to sodelovanje lahko bilo boljše. Društva se namreč pritožujejo nad

nezainteresiranostjo šol in športnih pedagogov za košarko. Mladinski pogoni so dokaj dobro organizirani, vendar pa mnoga društva ne uspejo zagotoviti mladim košarkarjem zadostnega števila treningov.

Če društva nosilci vrhunske košarke sledijo smernicam pri zaposlovanju trenerjev in organizaciji mladinskih pogonov pa je ravno obratno pri sestavljanju svojih članskih moštev. Smernice določajo, da naj bi okostje ekipe predstavljali domači igralci, tujci pa naj bi le zapolnili vrzeli na posameznih igralnih mestih. Več priložnosti naj bi dobivali mladi talentirani igralci, ki bi si tako nabirali nepotrebne izkušnje za igranje na najvišjem evropskem in svetovnem nivoju. V vrhunskih ekipah so mladi, doma vzgojeni igralci prej izjema kot pravilo. Prevladujejo tujci, ki so navadno tudi nosilci igre posameznih moštev, mladi domači igralci pa ne dobijo priložnosti za igranje. Tako so se v zadnjih letih številni mladi igralci, ki so zelo uspešno igrali v reprezentanci preprosto izgubili. Z zniževanjem ranga tekmovanja, se število mladih in domačih igralcev povečuje.

Ugotavljamo tudi, da mnoga društva niso dobro seznanjena z delovanjem OKS in Strokovni svet za šport republike Slovenije. Predvsem društva nosilci tekmovalne košarke. Bolje pa društva poznajo delovanje KZS in njenih organov. V zvezi z delom KZS se pojavlja kar nekaj kritik, katerim bi bilo v prihodnosti vredno posvetiti več pozornosti. V splošnem pa so košarkarska društva dokaj zadovoljna z delom KZS in njenih organov.

Ob koncu lahko rečemo, da rezultati naše raziskave kažejo, da mnoga slovenska košarkarska društva niso sposobna izpolnjevati obveznosti, ki jim jih nalagajo »Smernice razvoja košarke v Sloveniji«. V slovenski košarki je zaradi spremenjenih pogojev v katerih delujejo košarkarska društva, predvsem pa zaradi izredno hitre in močne komercializacije potrebno vzpostaviti nove odnose med nosilci kakovostne košarke (Erčulj, Doupona Topić, 2005). Ti morajo temeljiti na strokovno podprtih rešitvah, ki bodo upoštevale posebnosti slovenskega prostora, športne panoge in posameznih društev.

Omenjene spremembe terjajo tudi dejaven, odgovoren in strokoven pristop Košarkarske zveze Slovenije pri pospeševanju in usmerjanju razvoja slovenske

košarke. Če želimo spodbuditi nadaljnji razvoj košarke v Sloveniji je predvsem potrebno zagotoviti ustrezne pogoje za kakovostno strokovno delo, kar je predvsem naloga ljudi, ki so na vodilnih položajih v Košarkarski zvezi Slovenije in društvih.

Pričujoča raziskava predstavlja prvi poizkus pridobivanja tovrstnih povratnih informacij s strani košarkarskih društev. Upamo, da bo takšnih in podobnih raziskav v bodočnosti še več in da smo s to nalogo uspeli izpostaviti nekatere probleme, katerim bo slovenska košarkarska srenja v prihodnosti lahko posvetila več pozornosti.

8. LITERATURA

1. Bednarik, J., Ambrožič, F., Močnik, R., Kolenc, M. in Kovač, M. (1999). *Nekateri vidiki financiranja in organiziranosti šport v Sloveniji*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
2. Bednarik, J., Kolenc, M., Petrović, K., Simoneti, M., Šugman, R. in Mostnar, V. (1998). *Ekonomski pomen slovenskega športa. Vidiki organiziranosti in financiranja športnih organizacij v Sloveniji*. Ljubljana: Fakulteta za šport, Inštitut za kineziologijo.
3. Dežman, B., Drvarič, J., Krump, T., Fišer, S., Kobilica A., Majer, B. (2003). *Smernice razvoja košarke v Sloveniji*, Ljubljana: KZS. Pridobljeno 18.7.2006 s svetovnega spleta: <http://www.kzs-zveza.si/kzs/index.php?x=4&xy=3>
4. Erčulj, F., Doupona Topić, M. (2006). *Analysis of the organisational characteristics of Slovenian basketball clubs*. *Kinesiologia Slovenica* 12 (2) 38 – 50.
5. Erčulj, F., Dežman, B., (2005). *Nekateri vidiki dela z mladimi košarkarji v slovenskih košarkarskih društvih*. *Šport* 53 (4) 58 – 64.
6. Erčulj, F., Doupona Topić, M. (2005). *Nekateri organizacijski in finančni vidiki delovanja košarkarskih društev v Sloveniji*. *Šport* 53 (3) 67 – 73.
7. Erčulj, F., Ilijevec, K. (2006). *Ocena delovanja nekaterih strokovnih inštitucij s strani košarkarskih društev*. *Šport* 54 (4) 1 – 7 (priloga).
8. Mihevc, D. (2004). *Organizacijsko-strokovni model košarkarskega kluba Alpos-Kemoplast* : (diplomsko delo). Ljubljana: Fakulteta za šport.
9. Šugman, R. (1998). *Organiziranost športa doma in v svetu*. Ljubljana: Fakulteta za šport.

10. Šugman, R., Bednarik, J., Leskošek, B. (1999). *Vzorčna analiza števila in strukture članstva osnovnih športnih organizacij po posameznih športnih panogah v Sloveniji*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
11. Šugman, R., Bednarik, J., Kolarič, B., Doupona Topič, M., Ferenčak, M. in Tušak, M. (2002). *Športni menedžment*. Ljubljana: Fakulteta za šport.